

Pomogłem człowiekowi Я допоміг людині

«Po tylu latach chciałbym w imieniu mojej rodziny i mojego dziadka podziękować rodzinie Petra Bazeluka za jego bohaterską postawę i uczciwe podejście do drugiego człowieka» – powiedziała Krystyna Szymańska, przemawiająca w imieniu osób ocalonych, podczas uroczystości wręczenia medali Virtus et Fraternitas.

2 czerwca Prezydent RP Andrzej Duda na wniosek Instytutu Pileckiego wręczył medale Virtus et Fraternitas dziewięciorgu obywatelom innych krajów zasłużonym w niesieniu pomocy lub pielęgnowaniu pamięci o osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości.

Wśród odznaczonych znaleźli się obywatele Czech, Węgier, Rumunii, Słowacji i Ukrainy, w tym Maria i Petro Bazelukowie ze wsi Butejki na Rówieńszczyźnie, Jan i Anna Jelinkowie – czeski ksiądz w Kupiczkowie na Wołyniu w latach 1937–1944 i jego małżonka, oraz Petro Hrudzewycz z Dytyatyna w obwodzie iwano-frankowskim.

Petro Hrudzewycz był jedynym odznaczonym, który wziął udział w uroczystości osobiste, pozostałym odznaczenia wręczono pośmiertnie, medale w ich imieniu odebrali krewni. Hrudzewycz urodził się w 1939 r. we wsi Dytyatyn. Pracował w miejscowym kolchozie jako kierowca ciężarówki, dowożąc ludzi do ich miejsca pracy. W 1986 r. został wyznaczony przez lokalnych

funkcjonariuszy komunistycznych do zniszczenia krzyża znajdującego się na cmentarzu polskich żołnierzy, poległych 16 września 1920 r. w bitwie pod Dytyatynem, znanej jako «polskie Termopile». Petro Hrudzewycz, dotychczas sumiennie realizujący polecenia kierownictwa, odmówił wykonania zadania.

Konsekwencją była kara dyscyplinarna, w wyniku której został przeniesiony do pracy przy rozwożeniu mleka, uważanej za jedną z najtrudniejszych w kolchozie, gdyż polegała na samodzielnym ładowaniu 100-litrowych baniek z mlekiem w pakę ciężarówki. Po trzech latach wyczerpującej pracy Petro Hrudzewycz doznał poważnych uszkodzeń kręgosłupa i przez resztę życia porusza się o kulach. Od czasu odbudowy Cmentarza Wojennego we wsi Dytyatyn w 2015 r., pomimo złego stanu zdrowia, uczestniczy w każdych obchodach rocznicowych bitwy.

W imieniu Marii i Petra Bazeluków z Butejek nagrodę odebrał ich syn Wołodimir Bazeluk. 10 lat temu udzielił wywiadu «Monitorowi Wo-

«Через стільки років хочу від імені моєї родини та дідуся подякувати сім'ї Петра Базелюка за його героїчний вчинок і порядне ставлення до іншої людини», – сказала Кристина Шиманська під час урочистого вручення медалей «Virtus et Fraternitas», виголошуючи промову від імені родин урятованих осіб.

2 червня президент Польщі Анджей Дуда за поданням Інституту Пилецького вручив медалі «Virtus et Fraternitas» дев'яти громадянам інших країн, які допомагали особам польської національності та польським громадянам інших національностей, або підтримували пам'ять про них.

Серед нагороджених – громадяни Чехії, Угорщини, Румунії, Словаччини та України, зокрема, Марія та Петро Базелюки із села Бутейки на Рівненщині, Ян і Анна Єлінеки – чеський пастор із Купичева на Волині у 1937–1944 рр. та його дружина, а також Петро Грудzewич із Дитятина в Івано-Франківській області.

Петро Грудzewич – єдиний нагороджений, який узяв участь в урочистості особисто, інші медалі вручили посмертно, тож їх від імені відзначених отримали родичі та близькі. Пан Петро народився в 1939 р. у Дитятині. Працював у місцевому колгоспі водієм вантажівки, котрою підвозив людей на їхні робочі місця. У 1986 р. місцеві комуні-

стичні посадовці вирішили, що саме він має зрізати хрест на кладовищі, де спочивають польські військові, полеглі 16 вересня 1920 р. у битві під Дитятином, відомій як «польські Фермопіли». Петро Грудzewич завжди сумлінно виконував доручення керівництва, проте цього разу він відмовився виконати наказ.

Наслідком відмови стало дисциплінарне покарання – пана Петра перевели на іншу роботу, де він мав розвозити молоко. Це заняття в колгоспі вважали одним із найтяжчих, оскільки водій повинен був сам завантажувати на машину 100-літрові бідони. Через три роки виснажливої роботи Петро Грудzewич отримав серйозну травму хребта, у зв'язку з якою до сьогодні ходить на милицях. Із 2015 р., коли в селі відновили воєнне кладовище, попри поганий стан здоров'я він щороку бере участь у заходах, що вшановують пам'ять про битву під Дитятином.

Від імені Марії та Петра Базелюків із Бутейок медаль отримав їхній син Володимир Базелюк.

Гусятин зайняв третє місце у світовому фіналі

Husiatyn zajął trzecie miejsce w światowym finale

сторінка 2

«Польська полиця» в луцькій бібліотеці

«Polska Półka» w łuckiej bibliotece

сторінка 5

Відомі переможці Інтелектуального триатлону
Znamy zwycięzców Triathlonu Inteluktualnego

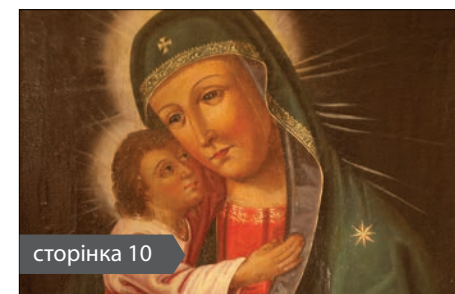
сторінка 8

Дитяче свято у Здолбунові відбулося вже увосьме
Święto dzieci w Zdołbunowie po raz ósmy

сторінка 9

Мельницька Елеуса – чудотворна волинська ікона
Mielnicka Eleusa – cudowny wołyński obraz

сторінка 10

Polonijny Rodzic na 6 mieszka w Tarnopolu

Лауреат конкурсу «Polonijny Rodzic na 6» живе в Тернополі

Halina Piłat z Polonijnego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego w Tarnopolu została laureatką Konkursu «Polonijny Rodzic na 6».

Jak podaje organizator konkursu – Komisja Kulturalno-Oświatowa «Szkoła Polska» w Portland, tytuł «Polonijny Rodzic na 6» jest specjalnym wyróżnieniem dla wybitnych rodziców szkół polonijnych na całym świecie. Specyfika tych placówek wymaga ścisłej współpracy między nauczycielami, rodzicami, uczniami i środowiskiem, w jakim działa szkoła.

Konkurs «Polonijny Rodzic na 6» ma na celu docenienie roli rodzica w rozwoju szkoły polonijnej oraz podkreślenie, jak istotnym i ważnym jest jego zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły. Ma promować postawę rodzica – nauczyciela swoich dzieci, który przekazuje i pielęgnuje język ojczysty w swoim domu.

Halina Piłat uczestniczy w działalności Stowarzyszenia od czasu jego założenia, czyli od 2014 r. Każdego roku bierze udział w porządkowaniu miejsc pamięci w obwodzie tarnopolskim. W 2020 r., kiedy wrocławscy wolontariusze akcji «Mogilę pradziada ocal od zapomnienia», od lat porządkujący cmentarz w Berezowicy Małej,

z powodu pandemii nie mogli przyjechać na Ukrainę, rodzina Piłatów podjęła się porządkowania tej nekropolii.

Pani Halina aktywnie uczestniczy w zbiórkach na rzecz dzieci z Domu Dziecka w Grzymałowie oraz w pozostałych projektach realizowanych przez Polonijne Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Tarnopolu. Co roku bierze udział w Narodowym Czytaniu oraz Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego – a to dopiero część jej aktywności. Ale najważniejsze jest to, że we wszystkich tych akcjach uczestniczy cała rodzina Piłatów. Najstarsza córka, Wiktoria, to laureatka Konkursu Wiedzy o Polsce «Znasz-li ten kraj» (III miejsce w 2019 r.), Konkursu Recytatorskiego «Ognisty Anioł Wołynia», XIV Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Polskiej dla Mieszkańców Ukrainy i in.

Maryna WOJNOWA,
Polonijne Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe
w Tarnopolu

Галина Пілат із Тернопільського культурно-просвітницького полонійного товариства стала лауреатом конкурсу «Polonijny Rodzic na 6».

Як повідомляє засновник конкурсу, Культурно-просвітницька комісія «Польська школа» в Портленді, звання «Polonijny Rodzic na 6» є особливою відзнакою для видатних батьків учнів полонійних шкіл у всьому світі. Специфіка цих навчальних закладів вимагає тісної співпраці між учителями, батьками, учнями та середовищем, у якому працює школа.

Конкурс «Polonijny Rodzic na 6» спрямований на те, щоб оцінити роль батьків у розвитку полонійної школи та підкреслити, наскільки суттєва і важлива їхня участь в освітньому процесі. Він покликаний підтримувати батьків, які є вчителями для своїх дітей і розвивають та плекають удома рідну мову.

Галина Пілат бере участь у діяльності товариства з моменту його заснування, тобто з 2014 р. Щороку вона долучається до впорядкування місць пам'яті в Тернопільській області. Коли у 2020 р. вrocławські волонтери акції «Могилу прадида врятуй від забуття», які роками прибирали кладовище в Малій Бе-

резовиці, не змогли приїхати в Україну через пандемію, цей некрополь упорядкувала сім'я Пілатів.

Пані Галина активно долучається до акцій для дітей зі школи-інтернату в Гримайлові та до інших проєктів, які реалізує Тернопільське культурно-просвітницьке полонійне товариство. Вона щороку бере участь у Національному читанні й Загальноукраїнському диктанті з польської мови – і це тільки невелика частина її діяльності. Але найголовніше, що у всіх таких подіях бере участь ціла сім'я Пілатів. Найстарша дочка, Вікторія, – лауреатка конкурсу знань про Польщу «Znasz-li ten kraj» (III місце у 2019 р.), конкурсу читців «Ognisty Anioł Wołynia», XIV Декламаторського конкурсу польської поезії і прози для мешканців України та ін.

Марина ВОЙНОВА,
Тернопільське культурно-просвітницьке
полонійне товариство

Husiatyńskie «Buziaczki»

wśród zwycięzców Turnieju Misia Wojtka

Гусятинські «Бузячки» серед переможців Турніру ведмедика Войтека

Дружина sobotniej szkoły przy Nadzbruczańskim Stowarzyszeniu Kultury i Języka Polskiego «Buziaczki» zajęła trzecie miejsce w finale I Ogólnoswiatowego Turnieju Misia Wojtka.

Do pierwszych historycznych Rozgrywek Online z Misiem Wojtkiem zgłosiło się 47 szkół z 17 krajów na 3 kontynentach (w tym 6 drużyn z Ukrainy). W skład drużyny «Buziaczki», reprezentującej sobotnią szkołę przy Nadzbruczańskim Stowarzyszeniu Kultury i Języka Polskiego w Husiatynie na Tarnopolszczyźnie, weszli uczniowie Oleksandr Newinski i Wiktoria Kuczeriawa oraz ich opiekun Natalia Newinska.

W regionalnych rozgrywkach «Buziaczki» zajęły drugie miejsce wśród ekip z Wschodniej Europy, a następnie wygrały w turnieju barażowym, co pozwoliło drużynie dostać się do finału ogólnoswiatowego.

Finał Mistrzostw Świata w grze «Miś Wojtek» odbył się 30 maja. Zakwalifikowało się do niego 20 ekip. Każda drużyna zagrała w czterech rundach. Studio Finałowe obsługiwali informatycy prowadzący wirtualną tabelę na bieżąco, aktualizowaną po każdej rundzie (z wynikami można zapoznać się tutaj: <https://edukacjasen.pl/finaly/>). Po zakończeniu finałów największą liczbę punktów zgromadziły drużyny: «Misie z Glasgow» (Szkocja, 17 punktów), «Misie z Hamburga» (Niemcy, 16 punktów) oraz «Buziaczki» (Ukraina, 15 punktów).

I Ogólnoswiatowy Turniej Misia Wojtka – to konkurs gry planszowej poświęconej historii deportacji ludności polskiej na wschodzie oraz polskiego wysiłku wojskowego w II Korpusie Pol-

skim, zorganizowany przez Polską Weekendową Szkołę Stowarzyszenia Edukacyjnego Nauczycieli w Dublinie.

Tekst i zdjęcie: Jan PIEJKO,
Nadzbruczańskie Stowarzyszenie Kultury i Języka Polskiego

Команда «Бузячки» із суботньої школи при Надзбручанському товаристві польської культури та мови зайняла третє місце у фіналі I світового турніру ведмедика Войтека.

Взяти участь у перших історичних онлайн-змаганнях із ведмедиком Войтеком зголосилися 47 шкіл із 17 країн на трьох континентах (зокрема, й шість колективів з України). До складу команди «Бузячки» із суботньої школи при Надзбручанському товаристві польської культури та мови

в Гусятині на Тернопільщині, увійшли учні Олександр Невинський та Вікторія Кучерява, а також їхній вихователь Наталія Невинська.

У регіональних змаганнях «Бузячки» посіли друге місце серед команд Східної Європи, а потім перемогли в турнірі плей-офф, що дозволило команді вийти у світовий фінал.

Фінал чемпіонату світу з гри «Ведмедик Войтек» відбувся 30 травня. Для участі в ньому зареєструвалося 20 команд з усього світу, кожна з яких зіграла в чотирьох раундах. Фінальний етап пройшов за підтримки IT-фахівців, які в режимі онлайн транслювали вirtualну таблицю з актуальною інформацією про кожен раунд (із результатами можна ознайомитися тут: <https://edukacjasen.pl/finaly/>). За підсумками фіналу найбільшу кількість балів набрали команди: «Ведмедики з Глазго» (Шотландія, 17 балів), «Ведмедики з Гамбурга» (Німеччина, 16 балів) і «Бузячки» (Україна, 15 балів).

I світовий турнір ведмедика Войтека – це конкурс настільних ігор, присвячений історії депортації поляків на Сході та внеску II Польського корпусу в перемогу в Другій світовій війні. Конкурс проводить Польська школа вихідного дня Освітнього товариства вчителів у Дубліні.

Текст і фото: Іван ПЕЙКО
Надзбручанське товариство польської культури та мови

Так brzmi historia

W ramach drugiego dnia art-promenady «Так brzmi Łuck» przy ruinach majątku Korwin-Piotrowskich w Pryłuckiem zorganizowano imprezę artystyczną poświęconą Gabrieli Zapolskiej, która tu mieszkała, a także Łesi Ukraince i Stefanii Turkiewicz.

«Chcieliśmy usłyszeć, jak może brzmieć architektura» – powiedziała Kateryna Telipska, kierownik Wydziału Turystyki i Promocji Łuckiej Rady Miejskiej.

«Głównym zadaniem Wydziału jest popularyzowanie zabytków oraz ciekawych do zwiedzania miejsc nie tylko wśród turystów, ale również wśród mieszkańców Łuckiej Zjednoczonej Hromady. Kiedy Pryłuckie weszło w skład Hromady, od razu postanowiliśmy, że trzeba ratować te cztery ściany, ponieważ jest to żywa historia, jest to duch wybitnej polskiej pisarki i aktorki Gabrieli Zapolskiej» – zaznaczyła Kateryna Telipska.

«W zeszłym roku wspólnie z miejscowymi mieszkańcami urządziliśmy tu akcję sprzątnięcia. Chcemy, żeby mieszkańcy Pryłuckiego uświadomili sobie, jak cenne pod względem historycznym jest to miejsce. W tym roku również robiliśmy porządki, w akcję włączyli się m.in. studenci Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki» – dodała.

Niedawno przy ruinach umieszczono tablicę informacyjną zawierającą dane o obiekcie w trzech językach – ukraińskim, polskim i angielskim.

«Tej imprezie towarzyszy hasło nowego podejścia m.in. do traktowania zabytków» – podkreślił Dmytro Bezverbnij, który prowadził uroczystość.

W trakcie akcji artystycznej, która miała miejsce 29 maja, zgromadzonym przybliżono twórczość nie tylko Gabrieli Zapolskiej, ale również Łesi Ukrainki, której 150-lecie urodzin jest obchodzone w tym roku na Ukrainie, oraz Stefanii Turkiewicz – pierwszej ukraińskiej kompozytorki urodzonej we Lwowie w 1898 r.

Przed mieszkańcami wsi oraz gośćmi, którzy przybyli z Łucka, w tym przed członkami Towarzystwa Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki oraz Wołyńskiego Zjednoczenia Nauczycieli Polonistów na Ukrainie im. Gabrieli Zapolskiej, wystąpili aktorzy teatru «Harmyder» oraz

studia teatralnego dla dzieci «Dohory-Drygom», kwartet «Infiniti» z Wołyńskiego Koledżu Kultury i Sztuki im. Igora Strawińskiego, śpiewaczka Tetiana Cichocka oraz pianista Mikael Galuzian. Widzowie obejrzeli również wideo z serii «Imiona Łucka» poświęcone Gabrieli Zapolskiej.

O pisarce, której dzieciństwo minęło w Pryłuckiem, opowiedziała Halina Dombik, zastępczyni dyrektora w miejscowej szkole. Podkreśliła także, że zgłębiać życie i twórczość Zapolskiej ok. 15 lat temu zaczęła Olga Rudnik, była dyrektorka szkoły w Pryłuckiem, oraz podzieliła się własnymi wspomnieniami o majątku z czasów, kiedy nie był jeszcze w stanie takiej ruiny, jak teraz.

Impreza odbyła się przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku. Attaché Piotr Urbanowicz w imieniu Konsula Generalnego RP w Łucku podziękował Łuckiej Radzie Miejskiej i teatrowi «Harmyder» za organizację wydarzenia oraz pielęgnowanie pamięci o wspólnym polsko-ukraińskim dziedzictwie. Przypomniał, że w tym roku przypada setna rocznica śmierci Gabrieli Zapolskiej, w związku z czym Konsulat planuje szereg wydarzeń. Dodać należy, że lekturą tegorocznej edycji Narodowego Czytania, w którym biorą udział Polacy na całym świecie, będzie «Moralność pani Dulskiej» – najbardziej znane dzieło pisarki.

Art-promenada «Так brzmi Łuck» już po raz drugi inauguruje sezon turystyczny w mieście. W tym roku zaplanowano ją jako trzydniowe wydarzenie, ale ze względu na deszcz impreza mająca się odbyć 30 maja została przeniesiona na 11 czerwca (program jest dostępny na naszej stronie: <https://monitor-press.com/>).

Tekst i zdjęcia: Natalia DENYSIUK

Так звучить історія

Біля руїн маєтку Корвін-Пьотровських у Прилуцькому в рамках другого дня арт-променаду «Так звучить Луцьк» провели мистецький захід, присвячений Габріелі Запольській, яка тут підростала, а також Лесі Українці та Стефанії Туркевич.

«Нам хотілося почути, як може звучати ця архітектура», – зазначила Катерина Теліпська, очільниця управління туризму і промоції Луцької міської ради.

«Основне завдання управління – популяризація історичних пам'яток, цікавих туристичних локацій не тільки серед туристів, але й серед мешканців Луцької міської територіальної об'єднаної громади. Коли Прилуцьке приєдналося до громади, ми відразу вирішили, що потрібно рятувати ці чотири стіни, тому що тут усе-таки живе історія, дух визначної польської письменниці й актриси Габріелі Запольської», – сказала Катерина Теліпська.

«У минулому році разом із місцевими мешканцями ми провели тут величезну толоку. Нам хочеться, щоб жителі Прилуцького розуміли історичну цінність цього місця. Цього року ми теж тут прибирали, залучали до акції студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки», – додала вона.

Нещодавно поблизу руїн встановили інформаційну таблицю з даними про споруду трьома мовами – українською, польською та англійською.

«Цей захід супроводжує заклик переосмислити, зокрема, і своє ставлення до пам'яток», – підкреслив ведучий заходу Дмитро Безвербний.

Під час мистецької акції, яка пройшла 29 травня, присутнім представили творчість не тільки Габріелі Запольської, але й Лесі Українки, 150-річчя якої відзначають цього року в Україні, та Стефанії Туркевич – першої української композиторки, котра народилася у Львові в 1898 р.

Перед місцевими жителями та гостями, які прибули на захід із Луцька, зокрема й членами Товариства польської культури імені Тадеуша Костюшка та Волинського обласного відділення Спілки вчителів-полоністів України імені

Габріелі Запольської, виступили актори театру «Гармидер» та дитячої театральної студії «ДогориДригом», kwartet «Infiniti» з Волинського коледжу культури та мистецтв імені Ігоря Стравінського, співачка Тетяна Ціхоцька та піаніст Мікаел Галузян. Присутні переглянули також відеоролик із серії «Імена Луцька», присвячений Габріелі Запольській.

Про письменницю, дитинство якої пройшло в Прилуцькому, присутнім розповіла Галина Дombik, заступниця директора в місцевій школі. Вона також підкреслила, що в селі досліджувати життя і творчість Запольської близько 15 років тому розпочала Ольга Рудник, колишня директорка школи в Прилуцькому, та поділилася власними спогадами про будинок у ті часи, коли він ще не перебував у такому стані, як нині.

Акція відбулася за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку. Аташе Пьотр Урбанович від імені Генерального консула РП у Луцьку подякував Луцькій міській раді та театру «Гармидер» за організацію заходу та підтримання пам'яті про спільну польсько-українську спадщину. Він нагадав присутнім, що цього року минає сота річниця смерті Габріелі Запольської, та зазначив, що консульство планує у зв'язку із цим низку заходів. До речі, під час цьогорічної акції Національного читання поляки в усьому світі читатимуть «Моральність пані Дульської» – найвідоміший твір письменниці.

Арт-променадом «Так звучить Луцьк» у місті уже вдруге відкривають туристичний сезон. Цьогоріч він був запланований як триденний захід наприкінці травня, але, з огляду на дощ, заходи третього дня перенесли з 30 травня на 11 червня (із програмою можна ознайомитися на нашому сайті: <https://monitor-press.com/>).

Текст і фото: Наталя ДЕНИСЮК

Інформація волинська

Волинська інформація

Волинський Університет Народовий імені Лесі Українки oraz Łucki Narodowy Uniwersytet Techniczny znalazły się na liście 100 najlepszych uczelni wyższych na Ukrainie, zajmując odpowiednio 28. i 68. miejsce.

*****

ВНУ ім. Лесі Українки та ЛНТУ потрапили до сотні найкращих вищих навчальних закладів в Україні, зайнявши відповідно 28 та 68 місце.

W Łucku odbył się festiwal zawodów robotniczych, na którym absolwenci placówek kształcenia zawodowego zaprezentowali swoje wyroby. Każdego roku absolwentami 18 szkół zawodowych zostaje około 4 tys. fachowców.

*****

У Луцьку пройшов фестиваль робітничих професій, на якому випускники закладів профтехосвіти представили свої вироби. Щороку з 18 профтехучилищ у Волинській області випускаються близько 4 тис. фахівців робітничих професій.

We Włodzimierzu Wołyńskim utworzono Agencję Rozwoju Regionalnego Przybuzja, której głównym zadaniem jest otwarcie obwodu wołyńskiego dla potencjalnych inwestorów.

*****

У Володимирі-Волинському створили Агенцію регіонального розвитку Прибужжя, основним завданням котрої є відкриття Волинської області для потенційних інвесторів.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w obwodzie wołyńskim, w kwietniu 2021 r. średnie wynagrodzenie nominalne pracowników etatowych w regionie wyniosło 10777 hrywien.

*****

За даними Головного управління статистики у Волинській області, у квітні 2021 р. середня номінальна заробітна плата штатних працівників у регіоні становила 10777 грн.

Archiwum Państwowe Obwodu Wołyńskiego zdigitalizowało i opublikowało na swojej stronie internetowej osiem dokumentów o różnych rozmiarach, napisanych na pergaminie w języku łacińskim i polskim.

*****

Державний архів Волинської області оцифрував та опублікував на своєму сайті вісім документів різних розмірів, написані латинською та польською мовами на пергаменті.

Зakończył się rok szkolny w Kostopolu

Завершився навчальний рік у Костополі

W sobotniej szkole przy Towarzystwie Kultury Polskiej w Kostopolu odbyły się ostatnie lekcje. Ten rok szkolny był bogaty w wydarzenia. Uczniowie aktywnie uczestniczyli w różnych konkursach i imprezach, m.in. w koncertach z okazji Święta Niepodległości Polski oraz Święta Konstytucji 3 Maja.

Podczas zajęć uczniowie nigdy się nie nudzili, gdyż lekcje języka polskiego były uzupełniane ciekawymi grami. By je uatrakcyjnić, nauczyciel stosował nowoczesne materiały dydaktyczne oraz organizował specjalne świąteczne lekcje.

W tym roku w sobotniej szkole przy Towarzystwie Kultury Polskiej w Kostopolu przeprowadzono sondaż, który pomógł poznać, jakie sposoby przyswajania słownictwa i gramatyki są najbardziej lubiane przez uczniów.

Najpopularniejsza okazała się metoda sześciu kapeluszy polegająca na tym, że uczniowie układają zdania ze słów napisanych na kartonikach, które wyciągają z «kapeluszy» (mogą to być pudełka albo kolorowe koperty).

Losowanie karteczek jest przewidziane również w metodzie «Kalambury». Uczniowie powinni bez słów, tylko gestami, wytłumaczyć znaczenie wyrazu, który jest do odgadnięcia.

Spодobала się dzieciom także metoda «Domino» przewidująca układanie puzzli w parach lub w czwórkach oraz «Mind-mapping», czyli tworzenie mapy myśli poprzez notowanie skojarzeń z pewnym rysunkiem.

Wśród ulubionych sposobów uczenia znalazło się też «Koło fortuny». Na tablicy są rysowane ponumerowane kwadraciki, na przykład od 1 do 16. Jeden kwadrat odpowiada jednej literze w hasle. Uczeń losuje kartonik z numerem, pod którym jest zadanie (gramatyczne lub leksykalne). Jeśli odpowiedź poprawnie, w odpowiednie okienko jest wpisywana litera. Następnie uczeń może spróbować odgadnąć hasło. Jeśli mu się nie udaje, zadanie losuje kolejna osoba. Wygrywa ten, kto pierwszy odgadnie hasło.

Ostatnio uczniowie szkoły stworzyli drzewo «Mianownik liczby mnogiej rodzaju męskoosobowego», na którym siedzą różnokolorowe motylki. Każdy z kolorów symbolizuje grupę wyrazów, które łączy pewna reguła. Ta metoda jest

skuteczna w powtarzaniu gramatyki, układaniu zdań oraz całych opowieści.

Jana FEDOTOWA,
Towarzystwo Kultury Polskiej w Kostopolu
Zdjęcie udostępnione przez autorkę

У суботній школі при Товаристві польської культури в Костополі відбулися останні уроки. Цей навчальний рік видався багатим на події. Учні брали активну участь у різних конкурсах і заходах, зокрема в концертах із нагоди Дня Незалежності Польщі та Свята Конституції 3 травня.

Цьогорічне опитування в суботній школі при ТПК у Костополі показало, які способи засвоєння лексики і граматики подобаються учням найбільше.

Найпопулярнішим виявився метод «Шість капелюхів». Він полягає в тому, що учні складають речення зі слів, написаних на картках, які потрібно діставати з «капелюхів» (це можуть бути коробки або кольорові конверти).

Метод «Каламбури» також передбачає витягування папірців намання. Учні повинні без слів, лише за допомогою жестів, пояснити значення слова, яке потрібно відгадати.

Сподобалися дітям методи «Доміно», тобто складання пазлів у групах із двох або чотирьох осіб, і «Mind-mapping» («Асоціативна карта»), тобто створення мапи думок шляхом записування асоціацій із певним малюнком.

Серед улюблених способів навчання є і «Колесо фортуни». На дошці потрібно намалювати пронумеровані квадратики, наприклад, від 1 до 16. Один квадрат відповідає одній букві ключового слова. Учень намання витягує картку з номером, під яким є певне завдання (граматичне або лексичне). Якщо він відповідає правильно, у відповідне віконце вписується буква. Далі учень може спробувати відгадати ключове слово, якщо йому не вдалося цього зробити, завдання виконує наступна особа. Перемагає той, хто першим відгадає ключове слово.

Нещодавно учні школи створили дерево під назвою «Називний відмінок множини чоловічо-особової форми», яке прикрасили різнокольоровими метеликами. Кожен колір символізує групу слів, об'єднаних певним правилом. Цей метод ефективний при повторенні граматики, побудові речень і складанні цілих розповідей.

Яна ФЕДОТОВА,
Товариство польської культури в Костополі
Фото надала авторка

...ораз w Zdołbunowie

...та Здолбунові

Wczesnym popołudniem 29 maja salka lekcyjna sobotnio-niedzielnej szkoły przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej wypełniła się dziećmi, ich rodzicami oraz słuchaczami z grup dla dorosłych.

Uczniowie ubrani w togi studenckie zaprezentowali występ, którego tematem były wakacje. Śpiewali więc radosne piosenki i przedstawiali również optymistyczne wiersze o letniej tematyce.

Następnie każdy otrzymał świadectwo ukończenia rocznego kursu, a opuszczając szkołę wręczono dyplomy.

Ważnym akcentem uroczystości było pożegnanie nauczycielki, która towarzyszyła uczniom od trzech lat. Wzruszającą niespodzianką stało się zaproszenie jej przez chłopców do walca przy dźwiękach piosenki «Moja nauczycielko». Pożegnanie było wzruszające, więc popłynęło kilka łez.

W miniony weekend Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej zorganizowało także Polski Dzień Dziecka, w którym wzięły udział m.in. dzieci z ośrodków edukacyjno-rehabilitacyjnych (więcej o tym na str. 9).

Tekst i zdjęcie: Zofia MICHAŁEWICZ,
Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej

29 травня післяобідньої пори у класі суботньо-недільної школи при Товаристві польської культури Здолбунівщини зібралися діти, їхні батьки та учні з дорослих груп.

Учні у студентському вбранні представили тематичний виступ про канікули, співали радісні пісні та декламували не менш оптимістичні вірші про літо.

Кожен учень отримав свідоцтво про закінчення річного курсу, а випускникам школи вручили дипломи.

Важливим моментом події стало прощання з учителькою, яка супроводжувала учнів протягом трьох років. Хлопці запросили її до вальсу під мелодію пісні «Вчителько моя», що стало для неї зворушливим сюрпризом. Прощання було хвилюючим і зі сльозами на очах.

У минулі вихідні Товариство польської культури Здолбунівщини провело ще одну урочистість – польський День захисту дітей, у якому взяли участь дітки, зокрема, з навчально-реабілітаційних осередків (більше про це на стр. 9).

Текст і фото: Софія МИХАЛЕВИЧ,
Товариство польської культури Здолбунівщини

«Polska Półka» w Łuckiej bibliotece

W ramach projektu «Polska Półka» Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku przekazał Łuckiej Bibliotece nr 6 zestaw książek. Są to klasyczne i współczesne dzieła polskich autorów przeznaczone dla szerokiego grona odbiorców – zarówno napisane po polsku, jak i przetłumaczone na język ukraiński.

27 maja konsulowie z Konsulatu Generalnego RP w Łucku Teresa Chruszcz i Piotr Urbanowicz przekazali około 60 nowych książek do Biblioteki-Filii nr 6 Łuckiego Centralnego Systemu Bibliotecznego. Są wśród nich publikacje dla dzieci i młodzieży, literatura klasyczna, poezja, nowości polskiego rynku książkowego. Do biblioteki trafiły m.in.: «Książki Jakubowe» Olgi Tokarczuk, «Piękni dwudziestoletni» Marka Hłaski, seria «Kroniki Archeo» Agnieszki Stelmachyż przetłumaczone na język ukraiński oraz książka Witolda Szabłowskiego «Jak nakarmić dyktatora» po polsku.

W bibliotece, w myśl projektu, powstanie osobna półka z książkami polskich autorów zarówno w języku polskim, jak i ukraińskim.

Oprócz pracowników biblioteki i konsulatu w uroczystości wzięli udział: zastępczyni mera Łucka Iryna Czebeluk, dyrektor Wydziału Kultury Łuckiej Rady Miejskiej Tetiana Hnatiw oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu.

Biblioteka nr 6 w Łucku została wybrana do projektu nieprzypadkowo – od 2005 r. posiada dział literatury polskiej, stworzony na podstawie zbioru książek przekazanych instytucji przez SKP im. Ewy Felińskiej na Wołyniu.

Konsul Teresa Chruszcz powiedziała: «Bardzo się cieszę, widząc tutaj same nowości. Jestem przekonana, że zachęci to do odkrywania polskiej kultury, języka i literatury – nie tylko dzieci, ale także młodzież i starsze osoby. Jest mi bardzo przyjemnie podzielić się tymi wszystkimi książkami. Mam nadzieję, że wspólnie z biblioteką będziemy nadal realizować kolejne projekty w przyszłym, już bezcovidowym roku, a może od jesieni tego roku, kiedy dzieci wrócą do szkoły».

Projekt «Polska Półka» został zainicjowany przez Instytut Książki. Jego celem jest zapoznanie czytelników z literaturą polską, szerzenie

w świecie wiedzy o Polsce, jej kulturze i historii. Pierwsza edycja została zrealizowana w 2017 r. w Wielkiej Brytanii. W 2019 r. projekt został przeprowadzony w Stanach Zjednoczonych. W tym roku do programu dołączyła Ukraina, stając się trzecim krajem, w którym działa «Polska Półka». W sumie 26 ukraińskich bibliotek otrzyma w ramach tej inicjatywy ponad 1200 książek polskich autorów. Projekt «Polska Półka» jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, a realizuje go Ambasada RP w Kijowie przy wsparciu Międzynarodowego Towarzystwa Polskich Przedsiębiorców na Ukrainie oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie.

Tekst i zdjęcie Anatol OLICh

«Польська полиця» в луцькій бібліотеці

У рамках проекту «Польська полиця» Генеральне консульство Республіки Польща в Луцьку передало луцькій бібліотеці № 6 комплект книг. Це класичні та сучасні твори польських авторів для широкої читацької аудиторії – і написані польською, і перекладені українською.

Крім колективу бібліотеки та працівників консульства, у заході взяли участь заступниця Луцького міського голови Ірина Чебелюк, директорка департаменту культури Луцької міської ради Тетяна Гнатів та представники Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської.

Бібліотеку № 6 у Луцьку обрали зовсім не випадково – у ній ще з 2005 р. діє сектор польської літератури, створений на базі колекції книг, яку інституція подарувало ТПК на Волині імені Еви Фелінської.

Консул Тереза Хрущ зазначила: «Мені дуже приємно, що я бачу тут лише новинки. Впевнена, що це заохотить відкривати польську культуру, мову та літературу не тільки дітей, а й молоді і старших, і мені дуже приємно передати ці книги. Надіюся, що на базі цієї бібліотеки ми будемо продовжувати реалізовувати чергові проекти в наступному, нековідному році, а може, вже з осені цього року, коли діти повернуться до шкіл».

27 травня консули Генерального консульства РП у Луцьку Тереза Хрущ і Пётр Урбанович подарували бібліотеці-філії № 6 Луцької міської централізованої бібліотечної системи близько 60 нових книг. Серед них – дитячі та підліткові видання, класична література, поезія, новинки книжкового ринку Польщі. Потрапили в бібліотеку, зокрема, перекладені українською «Книги Якова» Ольги Токарчук, «Красиві двадцятилітні» Марек Гласка, «Хроніки Архео» Агнешки Стельмашик та книга Вітольда Шабловського «Як нагодувати диктатора» польською мовою.

У бібліотеці, згідно із задумом проекту, буде створено у вільному доступі окрему полицю з книжками польських авторів і мовою оригіналу, і перекладених українською.

Текст і фото: Анатолій ОЛІХ

Przed Danusią Nagawyczko zmagania międzykontynentalne

На Дануту Нагавичко чекають міжконтинентальні змагання

Danusia Nagawyczko, uczennica szkoły sobotnio-niedzielnej przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. Władysława Reymonta w Równem, reprezentująca Ukrainę w Konkursie Recytatorskim «Słowem Polska», została zakwalifikowana do III – międzykontynentalnego – etapu.

Konkurs jest organizowany przez Kancelarię Prezydenta RP pod patronatem Pierwszej Damy RP. Jego celem jest wyłonienie reprezentantów szkół z różnych kontynentów, zainteresowanie uczniów szkół polonijnych i polskich za granicą literaturą polską, upowszechnianie kultury żywego słowa oraz promowanie talentów recytatorskich.

Danusia Nagawyczko została przygotowana przez nauczycielkę języka polskiego Elżbietę Piotrowską, skierowaną do Równego przez ORPEG, we współpracy z jej mamą. Należy podkreślić, że Danusia w pięknym stylu ze świadomością języ-

kową przekazała treść utworu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej «Czas – krawiec kulawy».

Prawdziwie piękna polska mowa brzmi i kwitnie tu w Równem w kolejnym pokoleniu Polaków dzięki aktywnej działalności Towarzystwa Kultury Polskiej im. Władysława Reymonta.

Elżbieta PIOTROWSKA,
nauczycielka języka polskiego
skierowana do Równego przez ORPEG

Fot. Natalia JAWORSKA

Учениця суботньо-недільної школи при Товаристві польської культури імені Владислава Реймонта в Рівному Данута Нагавичко, яка представляє Україну на конкурсі читців «Словом – Польща», пройшла до III – міжконтинентального – етапу цих змагань.

Конкурс організований Канцелярією президента РП під патронатом першої леді Польщі й має на меті відібрати представників шкіл із різних континентів, зацікавити польською літературою учнів полонійних та польських шкіл за кордоном, сприяти поширенню культури живого слова та підтримувати декламаторські таланти.

Підготували Дануту Нагавичко до конкурсу вчителька польської мови Ельжбета Пётровська, скерована до Рівного Центром розвитку польської освіти за кордоном (ORPEG), і мама учениці. Варто підкреслити, що Данута май-

стерно декламувала твір Марії Павліковської-Ясножевської «Час – кульгавий кравець», усвідомлено передаючи його зміст.

По-справжньому гарна польська мова звучить і процвітає тут, у Рівному, серед представників наступного покоління поляків завдяки активній діяльності Товариства польської культури імені Владислава Реймонта.

Ельжбета ПЬОТРОВСЬКА,
вчителька польської мови,
скерована до Рівного організацією ORPEG

Фото: Наталія ЯВОРСЬКА

Повернуті із забуття: Август Завул

Оцалені од запомнення: August Zawół

Сзкік біографічний о Аугуście Zawóле, працівнику пошти в Дубні, оповідає рóвноє о людзік сумієні в варункх ншчэсэго людзі радзієккієго сістему репресыно-карнего.

Біографічний нарис про Августа Завула, працівника пошти в Дубні, розповідает також про людське сумління в умовах радянської карально-репресивної системи, яка ламала людей.

Feliks Sęczkowski, nauczyciel szkoły nr 1 w Dubnie, który został aresztowany wiosną 1940 r. jako członek polskiej konspiracyjnej organizacji antysowieckiej (pisaliśmy o nim w nr. 12 z 20.06.2019), już w więzieniu został świadkiem w sprawie wszczętej wobec Augusta Zawóła, pracownika oddziału ekspedycyjnego poczty w Dubnie. 22 marca 1940 r. złożył zeznania, w których informował, że August był członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej.

7 października 1940 r., na drugim przesłuchaniu, Sęczkowski zaprzeczył wcześniej złożonym wyjaśnieniom: «W swoich zeznaniach w dniu 22 marca 1940 r. rzeczywiście powiedziałem, że Zawół jest członkiem POW, jednak te zeznania nie były prawdziwe, powiedziałem nieprawdę w nadziei na to, że zostanie zwolniony. W rzeczywistości nic nie wiem o jego członkostwie w jakiegokolwiek organizacji». I chociaż zmiana zeznań przez Feliksa Sęczkowskiego raczej nie miała wpływu na przebieg śledztwa w przypadku Augusta Zawóła, jego sumienie było czyste. Po zapoznaniu się z tysiącami spraw karnych dotyczących osób represjonowanych dochodzę do wniosku, że świadkowie rzadko rezygnowali z zeznań, do których wcześniej na różne sposoby byli zmuszani przez śledczych.

Co wiemy o Augustzie Zawóle?

Ze sprawy karnej wynika, że urodził się w 1901 r. we wsi Pławo (obecnie powiat mielecki w województwie podkarpackim). Ojciec Franciszek (s. Tomasz, ur. w 1865 r.) i matka Maria (c. Jana, ur. w 1870 r.) byli rolnikami.

August Zawół kształcił się w seminarium nauczycielskim. W listopadzie 1918 r. trafił na służbę do wojsk kolejowych w Krakowie. Pod koniec 1918 r. został ranny w nogę i musiał przerwać służbę z powodu leczenia, które trwało do kwietnia 1919 r. Do czynnej służby w wojsku wówczas nie wrócił, natomiast do końca 1919 r. był pisarzem wojskowym. Już w 1920 r. August został znowu powołany do wojska. W czasie wycofywania się Wojska Polskiego z Kijowa został pisarzem w 40 Pułku Piechoty. Tym razem w wojsku przebywał do maja 1921 r.

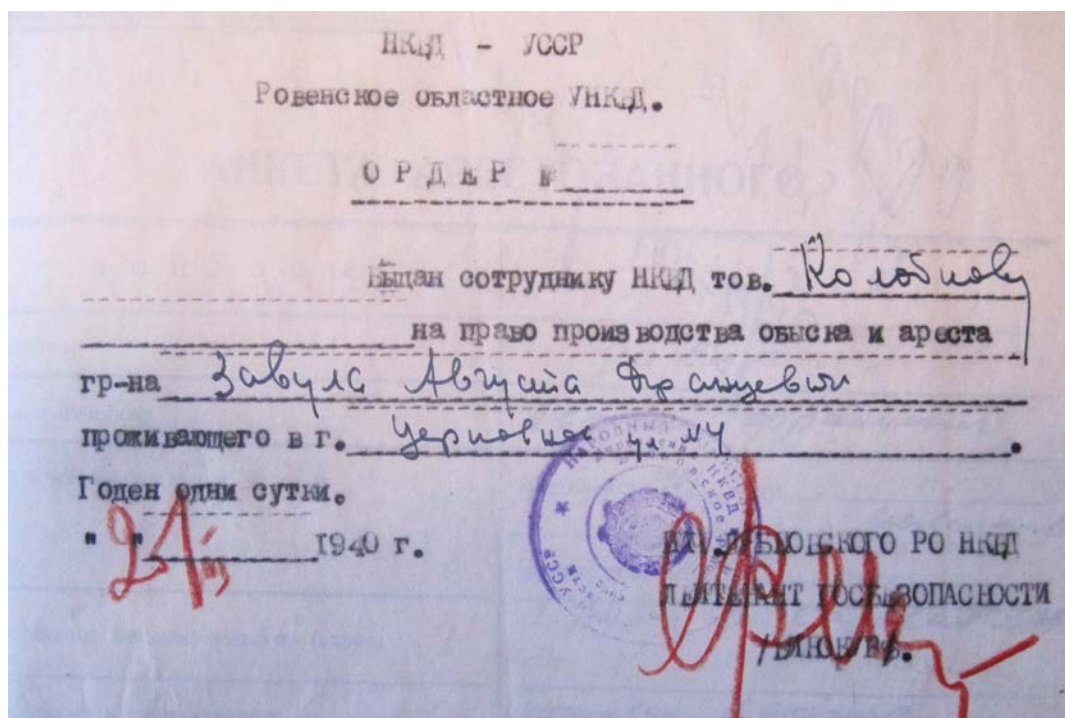
W Dubnie August Zawół mieszkał razem z żoną Zoją (c. Michała, ur. w 1911 r.) przy ulicy Sadowej 4. Wychowywali dwie córki: Irenę (ur. w 1931 r.) i Helenę (ur. w 1936 r.).

Do dubieńskiego więzienia nr 2 Zawół trafił 20 marca 1940 r. Został oskarżony o to, że był gorliwym polskim patriotą i członkiem kontrrewolucyjnej polskiej organizacji nacjonalistycznej, która miała na celu zbrojne powstanie przeciw władzom radzieckim.

W czasie śledztwa okazało się, że w latach 1921–1924 August należał do Polskiej Partii Socjalistycznej. Zawół mówił, że był jej szeregowym członkiem, kiedy pracował w Borysławiu w rafinerii, jednak po zwolnieniu z zakładu odszedł z partii.

Jednym z powodów aresztowania Zawóła było jego członkostwo w Obozie Zjednoczenia Narodowego. Podczas jednego z przesłuchań powiedział, że w 1938 r. przez przypadek trafił na listę partyjną. Wówczas, po zajęciu przez Niemcy części Czechosłowacji, przez Polskę przeszła fala demonstracji. Podobna akcja odbyła się też w Dubnie. Ponieważ August miał dobrą dykcję Mieczysław Szulmiński, sekretarz lokalnego ośrodka OZN, poprosił go o odczytanie odezwy do obywateli Polski. Przyuszczamy, że doszło wówczas do konfliktu między członkami partii, gdyż prezentacja dokumentu nie została zlecona członkowi OZN. W związku z tym Szulmiński poprosił Zawóła, by formalnie dołączył do organizacji. Członkiem OZN August był tylko przez jeden miesiąc.

Jako pracownik poczty August Zawół był zobowiązany zostać członkiem Poczтового Przysposobienia Wojskowego. Mimo ważnych zadań stawianych przed tą organizacją, jej rzeczywista działalność polegała na przeprowadzaniu uroczystości dla jej członków.

Na przesłuchaniu 4 października 1940 r. śledczy zażądał od Augusta Zawóła prawdziwych zeznań o jego członkostwie w POW, o czym dowiedział się od Feliksa Sęczkowskiego. August musiał udowodniać, że nie ma nic wspólnego z tą organizacją, jak też z demonstracjami regularnie organizowanymi przez POW, na których rzekomo występował. Zadanie śledczego polegało na znalezieniu dowodów na to, że Zawół rzucał oszczerstwa na politykę ZSRR. Pomagały w tym zeznania Simchy Batlina i Aleksandra Marszałkowicza. Marszałkowicz na przesłuchaniu 13 lipca 1940 r. poinformował, że na demonstracji w 1938 r. August mówił, iż pierwszym wrogiem Polski jest Związek Radziecki i zachęcał do walki wewnętrznej przeciw ruchowi rewolucyjnemu.

Ze wszystkich wspomnianych wyżej zarzutów wobec Augusta Zawóła śledczy postawili na jego członkostwo w POW. Na tym został oparty akt oskarżenia sporządzony 11 października 1940 r.

Na mocy decyzji Kolegium Specjalnego NKWD ZSRR z dnia 1 marca 1941 r. August Zawół został uznany za element społecznie niebezpieczny oraz skazany z art. 54-13 KK USRR na pięć lat pozbawienia wolności w łagrach. Karę odbywał w obozie «Workutlag».

Poszukując informacji o bohaterze tego tekstu poza aktami archiwalnymi natrafiłszy na tekst Adama Grzybowskiego «„Dojdzemy”». Znaczek, który był symbolem», w którym przeczytaliśmy, że «plut. August Zawół, przedwojenny pocztowiec w Dubnie i Maciejowie na Wołyniu oraz w Krasnymstawie na Lubelszczyźnie», stał na czele Głównej Poczty Polowej powołanej w Armii Andersa w miejscowości Jangi Jul.

Artykuł jest poświęcony znaczkowi pocztowemu Armii Andersa z napisem «Dojdzemy». Autor próbując ustalić jego twórcę i wymieniając osoby, które przyczyniły się do jego powstania, zaznacza: «To jemu (Zawólowi – red.) i kolegom pocztowcom przypisuje się autorstwo inicjatywy wydania własnego znaczka pocztowego».

Muzeum Regionalne w Stalowej Woli podaje, że August Zawół był uczestnikiem bitwy pod Monte Cassino. Z tekstu Adama Grzybowskiego wynika, po wojnie pozostał w Wielkiej Brytanii: «Do Polski wrócił w maju 1958 r. Zmarł 16 stycznia 1966 r. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Rozwadowie».

Według postanowienia Prokuratury Obwodu Rówieńskiego z 28 lipca 1989 r. August Zawół został zrehabilitowany. Dalsze losy jego rodziny nie są nam znane.

Tetiana SAMSONIUK

Feliksa Sęczkowskiego, учителя школи № 1 у Дубні, якого арештували навесні 1940 р. як учасника польської конспіративної антирадянської організації (про нього ми писали в № 12 від 20.06.2019), уже під час його перебування у в'язниці залучили свідком у справі Августа Завула – працівника експедиційного відділу Дубенського поштового відділення. 22 березня він дав свідчення, в яких повідомив, що Август був членом Польської військової організації (пол. Polska Organizacja Wojskowa, далі – POW».

7 жовтня 1940 р. на повторному допиті Сечковський заперечив дані раніше покази: «В своїх показаннях от 22 марта 1940 г. я действительно говорил, что Завул принадлежит к организации «ПОВ», но эти показания не соответствуют действительности и это я говорил неправду, думая, что меня за это освободят. Но в действительности я ничего не знаю о его принадлежности к каким-нибудь организациям». І хоч зміна свідчень Феліксом Сечковським навряд чи вплинула на перебіг слідчого процесу у справі Августа Завула, його сумління було чисте. Переглянувши тисячі справ репресованих, можемо стверджувати, що свідки рідко змінювали свої покази, до яких їх раніше різними методами змушувало слідство.

Якою ж була доля Августа Завула?

Із кримінальної справи ми довідалися, що народився він 1901 р. у селі Плаво (нині Мелецький повіт у Підкарпатському воєводстві). Батько Франц Томашевич (1865 р. н.) та мати Марія Іванівна (1870 р. н.) були землеробами.

Освіту Август Завул здобув в учительській семінарії. У листопаді 1918 р. його призвали на строкову службу до залізничного загону у Кракові. Наприкінці 1918 р. він отримав поранення ноги і був змушений перервати службу на лікування, яке тривало до квітня 1919 р. До строкової служби він більше не повертався, натомість до кінця 1919 р. був писарем у війську. Вже в 1920 р. Августу довелося повернутися до строкової служби. Під час відступу Війська Польського з Києва його мобілізували як писаря на службу в 40-й піхотний полк. На цей раз у війську він пробув до травня 1921 р.

У Дубні Август Завул мешкав разом із дружиною Зоєю Михайлівною (1911 р. н.) на Садовій у будинку № 4. Подружжя виховувало двох доньок: Ірину (1931 р. н.) та Олену (1936 р. н.).

До дубенської в'язниці № 2 він потрапив 20 березня 1940 р. Його звинуватили в тому, що він був палким патріотом Польщі та учасником контрреволюційної польської націоналістичної організації, котра ставила за мету збройний виступ проти радянської влади.

Під час слідства з'ясувалося, що в 1921–1924 рр. Август належав до партії польських соціалістів. Із його слів, він був її пересічним членом, працюючи в Бориславі на нафтопереробному заводі, однак після звільнення з роботи вийшов із партії.

Одним із приводів до арешту було членство Завула в Таборі національної єдності (пол. Obóz Zjednoczenia Narodowego, далі – OZN). Під час слідства він розповів, що в 1938 р. випадково потрапив до партійного списку. Тоді, після окупації Німеччиною частини Чехословаччини, Польщею прокотилася хвиля мітингів. Відбувся такий захід і в Дубні. Оскільки Август мав хорошу дикцію, секретар місцевого осередку OZN Мечислав Шульмінський попросив його прочитати текст відозви до громадян Польщі. Припускаємо, що серед партійців виникнув конфлікт, оскільки читати документ було доручено не члену OZN. Тоді ж Шульмінський попросив Завула формально вступити до організації. Членом OZN Август був лише впродовж одного місяця.

Як працівник поштового відділення Август Завул був зобов'язаний стати членом організації «Поштова військова підготовка». Попри суттєві завдання, які вона ставила перед собою, її фактична діяльність зводилася до проведення святкових вечорів для її членів.

На допиті 4 жовтня 1940 р. слідчий вимагав від Августа Завула правдивих показів стосовно його членства в POW, про що слідство довідалося від Фелікса Сечковського. Августу змушений був доводити, що він не має жодного відношення до цієї організації, як і до мітингів, котрі регулярно організовував OZN, на яких він буцімто регулярно виступав. Завданням слідчого було знайти докази того, що Завул зводив наклеп на політику ЦРСП і в цьому йому прислужилися покази Сімхи Батліна та Олександра Маршалковича. Останній на допиті 13 липня 1940 р. повідомив, що на мітингу 1938 р. Август казав, що серед перших ворогів Польщі є Радянський Союз, та закликав до внутрішньої боротьби з революційним рухом.

З усіх перерахованих вище підозр, які висувалися Завулу, слідство зупинилося на його членстві в проурядовому OZN. На цьому й було побудовано обвинувальний висновок від 11 жовтня 1940 р.

Постановою Особливої наради при НКВС ЦРСП від 1 березня 1941 р. Августа Завула визнано соціально-небезпечним елементом і за ст. 54-13 KK УРСР засуджено до п'яти років позбавлення волі у виправно-трудових таборах. Свій термін ув'язнення він відбував у Воркутлазі.

У пошуках додаткової інформації про героя цього тексту ми натрапили на текст Адама Гжибовського «„Дійдемо”». Марка, яка була символом», в котрому читаємо, що «плютонівий Август Завул, довоєнний працівник пошти в Дубні та Мацєєві на Волині, а також у Красниставі на Люблінщині», очолював Головну польову пошту, створену в Армії Андерса в Янгюлі.

Стаття присвячена поштової марці Армії Андерса з написом «Дійдемо». Автор, намагаючись встановити автора марки та перераховуючи осіб, які долучилися до її створення, зазначає: «Це йому (Завулу, – ред.) і колегам із пошти приписують ініціативу видати власну поштову марку».

Регіональний музей у Стальовій Волі інформує, що Август Завул був учасником битви під Монте-Кассіно. З тексту Адама Гжибовського довідуємося, що після війни він залишився у Великій Британії: «До Польщі повернувся в травні 1958 р. Помер 16 січня 1966 р. Похований на парафіяльному цвинтарі в Розвадові».

Заключенням прокуратури Рівненської області Августа Завула від 28 липня 1989 р. реабілітовано. Подальша доля його родини нам не відома.

Тетяна САМСОНЮК

łyńskiemu» (tekst ukazał się w nr. 14 z 28.07.2011), dzieląc się z nami swoją wiedzą o ojcu oraz o tym, jak ukrywał u siebie Mieczysława Słojewskiego i jego syna Edwarda.

W okresie starć w okolicach Huty Stepańskiej w 1943 r. Petro Bazeluk (ur. w 1903 r.) podczas pracy na roli został postrzelony przez członka polskiej samoobrony ze wsi Borek, w wyniku czego stracił oko. Pomimo tego zdecydował się ukryć we własnym gospodarstwie błakających się po lesie Mieczysława Słojewskiego i jego siedmioletniego syna Edwarda – swoich dawnych znajomych. Spotkał ich, kiedy wybrał się na grzyby. Maria Bazeluk przyjęła ich do domu, zapewniła kąpiel, dała czyste ubrania i nakarmiła. Kryjówka, w której Maria i Petro Bazelukowie przechowywali Słojewskich, była urządzona na poddaszu chlewu.

Mieczysław i Edward przebywali w ukryciu u rodziny Bazeluków do stycznia 1944 r. Po wojnie Petro Bazeluk mieszkał w Butejkach. W 1949 r. próbował bronić własnej krowy przed konfiskatą. Za okazany opór został zastrzelony przez poborcę podatków o nazwisku Taran. Osierocił czwórkę dzieci, spośród których najmłodszy syn, Wołodimir, miał niespełna miesiąc.

Krystyna Szymańska, wnuczka Mieczysława Słojewskiego, przemawiając jako przedstawiciel osób ocalonych powiedziała: «Po tylu latach chciałybym w imieniu mojej rodziny i mojego dziadka podziękować rodzinie pana Bazeluka za jego bohaterską postawę i uczciwe podejście do drugiego człowieka. Jak wiemy robił to z narażeniem nie tylko swojego życia, ale całej swojej rodziny».

O Janie Jelínku z Kupiczowa na Wołyniu kilka lat temu na łamach MW pisał Anatol Olich (№ 12 z 22.06.2017). Pastor czeskiej parafii ewangelicko-reformowanej w Kupiczowie po wkroczeniu wojsk sowieckich do Polski pomagał Polakom ewakuującym się do Rumunii, udzielając

im schronienia w parafii. W 1942 r. poślubił Annę Błażkową. Jelínkowie nieśli pomoc Żydom z getta w Kowlu, dostarczali im jedzenie, organizowali ucieczki, pomagali także Żydom ukrywającym się u Czechów w Kupiczowie i w okolicach. W swoim domu również ukrywali rodzinę żydowską. Pewien znajomy niemiecki żołnierz dowiedział się o tym. Wpadł do nich krzyżując: «Pomógł Pan Żydowi!», na co Jelínk odrzekł ze spokojem: «Pomogłem człowiekowi».

W czasie rzezi wołyńskiej Jelínkowie pomagali Polakom, m.in. rodzinie Haliny Siekierskiej oraz Feliksowi Zubkiewiczowi, któremu udzielili schronienia i pomocy medycznej. Za przykładem pastora poszli jego czescy parafianie, dzięki czemu Kupiczów stał się azylem dla wielu Polaków. W 1944 r. Jelínk wystawiał fałszywe metryki osobom zagrożonym aresztowaniem przez NKWD. Po wojnie Jelínkowie mieszkali w Czechach. Medale dla nich przekazano na ręce Ewy Jelínk, żony bratanka Jana Jelínka.

Medale Virtus et Fraternitas wręczono po raz drugi. Na liście osób odznaczonych podczas pierwszej edycji znalazła się m.in. Oleksandra Wasejko ze wsi Sokół na Wołyniu. Przez lata dbała o mogiły pochowanych w pobliskim lesie Polaków, a w 2007 r. wskazała polskim badaczom lokalizację Trupiego Pola w Woli Ostrowieckiej, dzięki czemu niedługo później doszło do ekshumacji zwłok 231 osób ofiar rzezi wołyńskiej.

Natalia DENYSIUK

Zdjęcie udostępnione przez Biuro Prasowe Instytutu Piłeckiego

Na zdjęciu: Wołodimir Bazeluk, Prezydent RP Andrzej Duda, Petro Hrudzewycz z córką, prawnuk Ecateriny Caradja z Rumunii oraz Ewa Jelínk, żona bratanka Jana Jelínka.

10 років тому він дав інтерв'ю «Волинському монітору» (див. № 14 від 28.07.2011), в якому поділився з нами інформацією про батька та про те, як він прихистив Мечислава Слоєвського і його сина Едварда.

У період сутичок поблизу Гути Степанської в 1943 р. член польської самооборони із села Борець вистрілював у Петра Базелюка (1903 р. н.), який працював на полі, в результаті чого той втратив око. Попри це невдовзі Петро Базелюк прийняв рішення надати прихисток у своєму господарстві полякам Мечиславу Слоєвському та його семирічному сину Едварду, давнім знайомим, які в цей час перехувалися в лісі. Він зустрів їх, коли вибрався на гриби. Марія Базелюк прийняла їх удома, нагріла води, щоб вони могли помитися, дала чистий одяг та нагодувала. Криївка, в якій Марія й Петро Базелюки перехували Слоєвських, була облаштована у хліві на піддашші.

Мечислав і Едвард перехувалися в Базелюків до січня 1944 р. Після війни Петро Базелюк жив у Бутейках. У 1949 р. пробував не допустити конфіскації власної корови. За те, що чинив опір, фінагент Таран застрелив його. Сиротами залишилися четверо дітей, наймолодшому з яких, Володимирі, тоді виповнився лише місяць.

Кристині Шиманській, внучці Мечислава Слоєвського, виголошуючи промову від імені родин урятованих осіб, сказала: «Через стільки років хочу від імені моєї родини та дідуся подякувати сім'ї Петра Базелюка за його героїчний вчинок і порядне ставлення до іншої людини. Ми знаємо, що він робив це, наражаючи не лише власне життя, але й життя усієї своєї родини».

Про Яна Єлінека з Купичева на Волині кілька років тому на шпальтах «Волинського монітора» писав Анатолій Оліх (див. № 12 від 22.06.2017). Pastor чеської євангельсько-ре-

формованої громади в Купичеві після того, як радянські війська напали на Польщу, допомагав полякам евакуюватися до Румунії, надаючи їм прихисток у парафії. У 1942 р. він одружився з Анною Бляшковою. Єлінеки допомагали євреям з гетто в Ковелі, провозили туди їжу, організували втечі, допомагали також євреям, що перехувалися в чехів у Купичеві й околицях. У себе вдома теж прихистили єврейську сім'ю. Один знайомий, військовий німець, довідався про це. Він кричав: «Ви допомогли єврею!», на що Єлінек спокійно відповів: «Я допоміг людині».

Під час Волинської різни Єлінеки допомагали полякам, зокрема й родині Галини Секерської та Феліксу Зубкевичу, якого вони прихистили та надали йому медичну допомогу. Приклад із пастора брали його чеські прихожани, завдяки чому в Купичеві знайшло прихисток багато поляків. У 1944 р. Єлінек видавав фальшиві метрики тим, кого могли арештувати енкаведисти. Після війни пастор із дружиною жили в Чехії. Медалі від їхнього імені отримала Ева Єлінек, дружина племінника Яна Єлінека.

Медалі «Virtus et Fraternitas» цьогоріч вручили вдруге. Серед осіб, нагороджених під час першого вручення, була, зокрема, Олександра Васейко із села Сокол на Волині. Протягом багатьох років вона доглядала за могилами похованих у pobliskому лісі поляків, а у 2007 р. завдяки її підказці польські дослідники знайшли так зване Трупе поле у Волі Островецькій, що дозволило провести екшумацию останків 231 жертв Волинської різни.

Наталія ДЕНИСЮК

Фото надала пресслужба Інституту Пілєцького

На фото: Президент Польщі Анджей Дуда та Володимир Базелюк, Петро Грудзевич із донькою, правнук Ecaterini Caradja з Румунії та Ева Єлінек, дружина племінника Яна Єлінека.

Porządkowanie cmentarza w Lubomlu

Упорядкування кладовища в Любомлі

Члони Товариства польської культури імені Міхала Огінського dbають про місця пам'яті. 29 травня і 5 червня порządkovali польски wojskowo-cywilny cmentarz w Lubomlu.

Po wiosennych deszczach nekropolia, której obszar wynosi ok. 3,7 hektara, intensywnie zarasta trawą i krzakami. Wolontariusze wykosili część terenu cmentarza. 29 maja prace porządkowe kilka razy przerywał deszcz, w związku z czym członkowie SKP im. Michała Ogińskiego wybrali się na cmentarz także 5 czerwca, żeby wykosić cały teren.

W sprzątanii wzięli udział członkowie Stowarzyszenia: Andrzej Sacharczuk, Aleksandr Sacharczuk, Walerij Klekociuk, Ludmyła Syluk, Witalij

Bojko, Wiktoria Sztanśka, Olena Sztanśka i Włodzimierz Pedycz oraz uczennice szkoły polskiej działającej przy SKP: Marta Syluk, Kateryna Miszczuk, Kira Ustenko, Kristina i Marjana Bojko. Własne kosy spalinowe udostępnili członkowie SKP: Walentyna Olech, Walerij Klekociuk oraz Aleksandr Sacharczuk.

Włodzimierz PEDYCYZ,
Stowarzyszenie Kultury Polskiej
im. Michała Ogińskiego w Lubomlu

Fot. Marta SYLUK

Члени Товариства польської культури імені Міхала Огінського dbають про місця пам'яті. 29 травня і 5 червня вони впорядковували польське військово-цивільне кладовище в Любомлі.

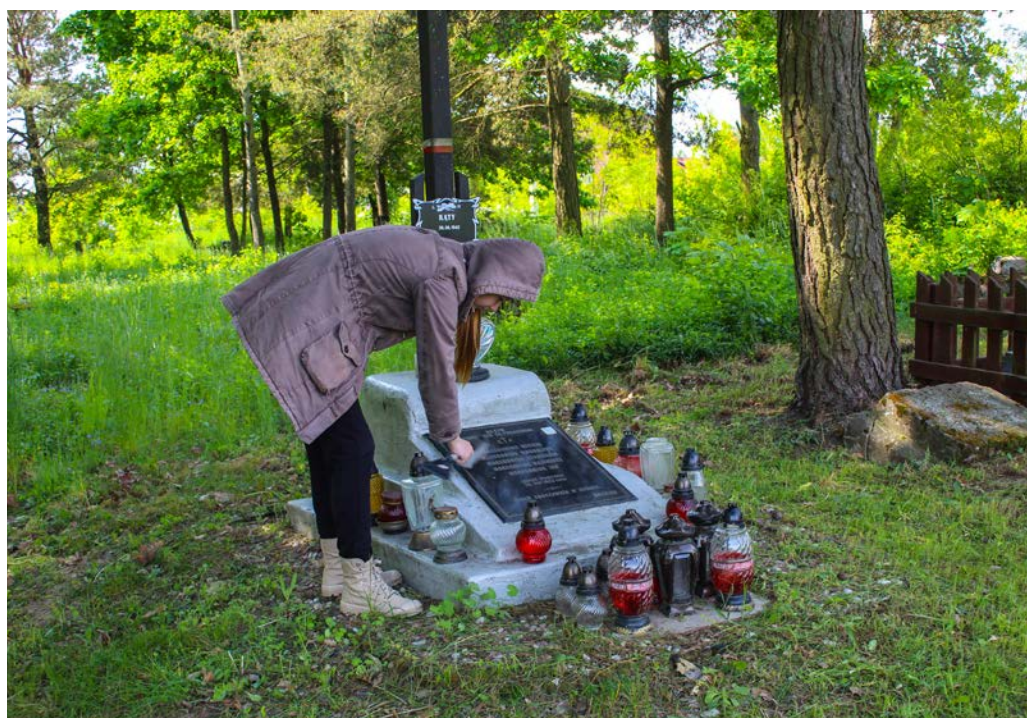
Після весняних дощів територія некрополя, площею близько 3,7 га, інтенсивно заростає кущами і травою, яку волонтери частково скосили. 29 травня роботи з упорядкування кілька разів доводилося зупиняти через дощ. У зв'язку із цим члени ТПК імені Міхала Огінського 5 червня вибралися на цвинтар ще раз, щоб скосити траву повністю.

Цвинтар прибирали члени товариства Андрій Сахарчук, Олександр Сахарчук, Валерій Клекоцюк, Людмила Силук, Віталій Бойко, Ві-

кторія Штанська, Олена Штанська та Володимир Педич, а також учениці польської школи, що діє при ТПК, Марта Силук, Катерина Міщук, Кіра Устенко, Кристині і Мар'яна Бойко. Власні бензокоси надали члени організації Валентина Олех, Валерій Клекоцюк та Олександр Сахарчук.

Володимир ПЕДИЧ,
Товариство польської культури
імені Міхала Огінського в Любомлі

Фото: Марта СИЛУК

Finał Triathlonu Intelektualnego

Фінал Інтелектуального тріатлону

Z prawie stu uczestników tegorocznego Triathlonu Intelektualnego z obwodu wołyńskiego, rówieńskiego oraz tarnopolskiego do finału dostało się jedenastoro. 29 maja powitano ich w Równem.

Ostatni etap «III Triathlonu intelektualnego – kultura polska 1989–2020 i 30-lecie powstania Grupy Wyszehradzkiej» odbył się w Pracowni miasta Równe. Pomysł na bezpośrednie spotkanie uzyskał wsparcie zarówno uczestników, jak i organizatorów konkursu. W wydarzeniu wzięła udział konsul Aleksandra Olejnik z Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Przed intelektualnymi zmaganiem uczestnicy poczęstowali się kawą ze słodyczkami oraz wysłuchali słów wsparcia ze strony koordynatorki konkursu Ewy Mańkowskiej. Według niej, celem organizatorów było stworzenie dla konkursantów inspirującej i nowatorskiej atmosfery oraz zachęcenie młodzieży do śledzenia aktualności, co pozwoli na rozumienie zmian oraz ich umiejętną analizę.

Zgromadzeni obejrzeli filmik promujący Triathlon. Intelektualne zmagania porównano w nim z zawodami sportowymi. Video powstało dzięki zaangażowaniu Oleny Dodczuk (zdjęcia i montaż) oraz docent Katedry Reżyserii Teatralnej Rówieńskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego Oleny Melnyczuk (reżyseria). W sportowców i uczestników Triathlonu wcielił się studenci RPUH – przyszli reżyserzy i aktorzy.

Finał Triathlonu tradycyjnie składał się z trzech etapów. W pierwszym każdy z uczestników otrzymał trzy pytania i, aby przejść dalej, powinien był odpowiedzieć poprawnie co najmniej na dwa z nich. Zawodnikom wydano po trzy balony, dzięki którym organizatorzy liczyli punkty. Po każdej niepoprawnej odpowiedzi uczestnik musiał przebić jeden balon. Do drugiej rundy przeszli tylko ci, którzy mieli dwa lub trzy całe balony.

Podczas drugiego etapu uczestnicy mieli możliwość samodzielnego wybrania przeciwnika, do którego można było przekierować kolejne

pytania. Po każdej niepoprawnej odpowiedzi trzeba było znowu zniszczyć balon. Do superfinału dostało się troje uczestników posiadających najwięcej balonów, czyli ci, którzy udzielili najczęściej poprawnych odpowiedzi.

Troje najlepszych graczy podczas ostatniego etapu zmierzyło się z najtrudniejszymi pytaniami. Odpowiadając na nie mogli popisać się wiedzą o współczesnej Polsce. Ten etap zorganizowano w oparciu o zasady teleturnieju «Milionerzy», każdy miał do dyspozycji koła ratunkowe, czyli pomoc publiczności lub przyjaciela przed podaniem odpowiedzi.

Zwycięzcami Triathlonu Intelektualnego zostali: Kateryna Korpak (I miejsce, Tarnopol), Stanisław Zajczuk (II miejsce, Równe) oraz Wiktoria Orzechowska (III miejsce, Zdobunów). Czekają na nich nagrody: za pierwsze miejsce – hulajno-ga elektryczna, za drugie oraz trzecie – rowery. Pozostali uczestnicy finału w prezencie od organizatorów otrzymali plecaki sportowe.

Ze względu na pandemię COVID-19 w sali przebywali tylko najbliżsi krewni i przyjaciele uczestników, pozostali mogli obserwować transmisję na profilu facebookowym Ukraińsko-Polskiego Sojuszu imienia Tomasza Padury.

Projekt jest realizowany przez Konsulat Generalny RP w Łucku we współpracy z Ukraińsko-Polskim Sojuszem imienia Tomasza Padury w Równem oraz nauczycielami ORPEG skierowanymi do pracy w Tarnopolu, Łucku i Kowlu.

Mariana JAKOBCZUK,
Ukraińsko-Polski Sojusz
imienia Tomasza Padury w Równem
Fot. Olena DODCZUK, Glib DODCZUK

Із майже ста учасників цьогорічного Інтелектуального тріатлону з Волинської, Рівненської та Тернопільської областей до фіналу дійшли лише одинадцяттеро. 29 травня вони зустрілися в Рівному.

Ostatni etap konkursu «III Intelektualny triathlon – polska kultura w 1989–2020 r. i 30-lecie powstania Grupy Wyszehradzkiej» odbył się w Pracowni miasta Równe. Pomysł na bezpośrednie spotkanie uzyskał wsparcie zarówno uczestników, jak i organizatorów konkursu. W wydarzeniu wzięła udział konsul Aleksandra Olejnik z Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Przed intelektualnymi zmaganiem uczestnicy poczęstowali się kawą ze słodyczkami oraz wysłuchali słów wsparcia ze strony koordynatorki konkursu Ewy Mańkowskiej. Według niej, celem organizatorów było stworzenie dla konkursantów inspirującej i nowatorskiej atmosfery oraz zachęcenie młodzieży do śledzenia aktualności, co pozwoli na rozumienie zmian oraz ich umiejętną analizę.

Zgromadzeni obejrzeli filmik promujący Triathlon. Intelektualne zmagania porównano w nim z zawodami sportowymi. Video powstało dzięki zaangażowaniu Oleny Dodczuk (zdjęcia i montaż) oraz docent Katedry Reżyserii Teatralnej Rówieńskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego Oleny Melnyczuk (reżyseria). W sportowców i uczestników Triathlonu wcielił się studenci RPUH – przyszli reżyserzy i aktorzy.

Finał Triathlonu tradycyjnie składał się z trzech etapów. W pierwszym każdy z uczestników otrzymał trzy pytania i, aby przejść dalej, powinien był odpowiedzieć poprawnie co najmniej na dwa z nich. Zawodnikom wydano po trzy balony, dzięki którym organizatorzy liczyli punkty. Po każdej niepoprawnej odpowiedzi uczestnik musiał przebić jeden balon. Do drugiej rundy przeszli tylko ci, którzy mieli dwa lub trzy całe balony.

Podczas drugiego etapu uczestnicy mieli możliwość samodzielnego wybrania przeciwnika, do którego można było przekierować kolejne

pytania. Po każdej niepoprawnej odpowiedzi trzeba było znowu zniszczyć balon. Do superfinału dostało się troje uczestników posiadających najwięcej balonów, czyli ci, którzy udzielili najczęściej poprawnych odpowiedzi.

Troje najlepszych graczy podczas ostatniego etapu zmierzyło się z najtrudniejszymi pytaniami. Odpowiadając na nie mogli popisać się wiedzą o współczesnej Polsce. Ten etap zorganizowano w oparciu o zasady teleturnieju «Milionerzy», każdy miał do dyspozycji koła ratunkowe, czyli pomoc publiczności lub przyjaciela przed podaniem odpowiedzi.

Zwycięzcami Triathlonu Intelektualnego zostali: Kateryna Korpak (I miejsce, Tarnopol), Stanisław Zajczuk (II miejsce, Równe) oraz Wiktoria Orzechowska (III miejsce, Zdobunów). Czekają na nich nagrody: za pierwsze miejsce – hulajno-ga elektryczna, za drugie oraz trzecie – rowery. Pozostali uczestnicy finału w prezencie od organizatorów otrzymali plecaki sportowe.

Ze względu na pandemię COVID-19 w sali przebywali tylko najbliżsi krewni i przyjaciele uczestników, pozostali mogli obserwować transmisję na profilu facebookowym Ukraińsko-Polskiego Sojuszu imienia Tomasza Padury.

Projekt jest realizowany przez Konsulat Generalny RP w Łucku we współpracy z Ukraińsko-Polskim Sojuszem imienia Tomasza Padury w Równem oraz nauczycielami ORPEG skierowanymi do pracy w Tarnopolu, Łucku i Kowlu.

Мар'яна ЯКОБЧУК,
Українсько-польський союз
імені Томаша Падури в Рівному
Фото: Олена ДОДЧУК, Гліб ДОДЧУК

Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu
składa najwspanialsze życzenia zdrowia, uśmiechu, szczęścia
i radości każdego dnia

IRYNIE SZAJDEWYCZ

członkini Zarządu SKP im. Ewy Felińskiej na Wołyniu
oraz nauczycielce szkoły sobotnio-niedzielnej,
z okazji jej trzydziestych urodzin

Święto dzieci w Zdołbunowie

Дитяче свято у Здолбунові

Różne rozrywki, przedstawienie i koncert, arteterapia, smakołyki, prezenty, szczerze rozmowy oraz po prostu pięknie spędzony czas na łonie natury – wszystko to zaproponowano dzieciom w ramach obchodów Dnia Dziecka w Zdołbunowie. Święto odbyło się 6 czerwca na dziedzińcu miejskiej szkoły nr 1.

Різноманітні розваги, перегляд вистави й концерту, заняття з арт-терапії, смаколики, подарунки, щире спілкування і просто гарний відпочинок на свіжому повітрі – все це запропонували дітворі під час Дня дитини у Здолбунові. Свято пройшло 6 червня на подвір'ї загальноосвітньої школи I–III ст. № 1.

Na uroczystość tradycyjnie zaproszono niepełnosprawne dzieci oraz wychowanków szkół specjalnych z różnych miejscowości. Do Zdołbunowa przybyli dzieci m.in. ze Specjalnej Ogólnokształcącej Szkoły-Internatu I–II Stopnia w Mizoczcu, Specjalnej Ogólnokształcącej Szkoły-Internatu I–II Stopnia we wsi Węliczki Meżyrzycz i Specjalnej Szkoły Artystycznej I–III stopnia w Aleksandrii. Dzień Dziecka został zorganizowany przez Towarzystwo Kultury Polskiej w Zdołbunowie przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Zgromadzonych powitali: wicekonsul Teresa Chruszcz z Konsulatu Generalnego RP w Łucku, prezes Towarzystwa Kultury Polskiej w Zdołbunowie Zofia Michalewicz, zastępca przewodniczącego Zdołbunowskiej Rady Miejskiej Jurij Sosiuk i dyrektor szkoły nr 1 I–III stopnia w Zdołbunowie Oksana Sebastiańska. W wydarzeniu uczestniczyli także zdołbunowscy radni Oleh Daciuk i Witalij Michalewicz oraz kierownik Wydziału ds. Humanitarnych w Zdołbunowskiej Radzie Miejskiej Ihor Antoniuk.

«Dla naszego Towarzystwa jest już dobrą tradycją organizacja tej imprezy, która odbywa się dziś już po raz ósmy» – zaznaczyła Zofia Michalewicz. Podziękowała również wszystkim przybyłym na święto oraz tym, którzy zaangażowali się w jego organizację.

«Jest to rzeczywiście dobra sprawa, święto dla najmłodszych, w których pokładamy wielkie nadzieje» – powiedziała wicekonsul Teresa Chruszcz. Skierowała również słowa podziękowania do organizatorów oraz zaprosiła wszystkich do wspólnej zabawy.

Koncert rozpoczął program artystyczny w wykonaniu uczniów szkoły sobotnio-niedzielnej języka polskiego działającej przy Towarzystwie Kultury Polskiej w Zdołbunowie, którzy zaśpiewali po polsku piosenki, recytowali też wiersze oraz przedstawili scenkę humorystyczną. Jęzaweta Belkowa zagrała na skrzypcach. Chłopcy i dziewczyny, jak prawdziwi artyści, nie opuścili sceny i nie przerwali występu, nawet kiedy nagle zaczął padać deszcz.

Młodzi artyści z Łucka, z Twórczego Studia Natalii Żurawlowej, zaprezentowali przedstawienie «Opowieść o największym marzeniu» wg utworu polskiej autorki Liliany Bardijewskiej. Spektakl był ciekawy zarówno ze względu na fabułę, jak

też na to, że był interaktywny – aktorzy w trakcie przedstawienia angażowali widzów w różne gry.

Wszyscy zebrani nagrodzili oklaskami taniec dzieci ze Zdołbunowa, których rodzice założyli organizację społeczną «Rodzice dzieci niepełnosprawnych «Źródło życia».

Piosenkę i wiersze o Ukrainie przygotowali wychowankowie Specjalnej Ogólnokształcącej Szkoły-Internatu I–II Stopnia w Mizoczcu. «Przyjechało od nas 20 dzieci, większość w wieku przedszkolnym, czyli 3–6 lat, oraz kilko uczniów w wieku do 11 lat. Bardzo spodobało się im święto, przepelniają je emocje. Jest to bardzo miłe, że Towarzystwo Kultury Polskiej w Zdołbunowie wspólnie z Konsulatem Generalnym RP w Łucku dbają o dzieci i organizują takie wydarzenia» – powiedziała Walentyna Tkaczuk, dyrektor szkoły w Mizoczcu.

Dorośli i dzieci byli pod wrażeniem występów wychowanków i ich pedagoga ze Specjalnej Szkoły Artystycznej I–III stopnia w Aleksandrii. W koncercie uczestniczyli uczniowie z różnych klas, muzyki i wokaliści. Na bandurach zagrał absolwent szkoły wspólnie ze swoją nauczycielką.

Z ogromnym zainteresowaniem dzieci oglądały przedstawienie, uczestniczyły w zajęciach z arteterapii prowadzonych przez Natalię Martyniuk oraz w rozmaitych zabawach zorganizowanych przez Towarzystwo Kultury Polskiej «Twórczość dla życia» z Małgorzatą Bołotin na czele.

Dzieci cieszyły się, że mogą do woli poskakać na batutach, umalować twarze na dowolne kolory i kształty, a między zabawami poczęstować się smakołykami – organizatorzy zadbałi o śniadania i obiady dla każdego dziecka.

Dawkę pozytywnych emocji otrzymali również dorośli, ponieważ dziecięce uśmiechy i talenty nikogo nie zostały obojętne, a zaangażowanie, z jakim dzieci uczestniczyły w zabawach, każdemu przypominało o niepowtarzalnym okresie dzieciństwa.

Głośne wspólne «Dziękujemy!» dzieci skierowały do organizatorów i sponsorów wydarzenia. Osoby, które najbardziej przyczyniły się do przygotowania wydarzenia, Towarzystwo Kultury Polskiej w Zdołbunowie uhonorowało dyplomami i podziękowaniami.

Olga JAKUBCZYK, Zdołbunów

Fot. Natalia ŻURAWLOWA, Olga JAKUBCZYK

Na zachód tradycyjnie zaproszono osobliwych дітей, i nie лише зі Здолбунова. Учасниками і гостями дійства були також вихованці Мізоцької спеціальної школи I–II ступенів, Великомежиріцької спеціальної школи I–II ступенів, Олександрійської спеціалізованої мистецької школи-інтернату I–III ступенів. Організувало свято Товариство польської культури Здолбунівщини за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку.

Із вітальним словом до присутніх звернулася віце-консул Генерального консульства РП у Луцьку Тереза Хрущ, голова Товариства польської культури Здолбунівщини Софія Михалевич, заступник голови Здолбунівської міської ради Юрій Сосюк, директор Здолбунівської ЗОШ I–III ст. № 1 Оксана Себастьянська. Прийшли привітати малечу також представники депутатського корпусу Здолбунівської міської ради Олег Дацюк і Віталій Михалевич, начальник управління з гуманітарних питань цієї ж ради Ігор Антонюк.

«Для нашого товариства організувати такий захід уже добра традиція. Сьогодні проводимо його вже увосьме», – зазначила Софія Михалевич та подякувала учасникам заходу, а також усім, хто долучився до його організації.

«Це дійсно добра справа, свято для наймолодших, на кого покладаємо свої надії», – віце-консул Тереза Хрущ також подякувала організаторам та запросила всіх до спільного святкування.

Мистецькою програмою про літо й канікули розпочали концерт учні суботньо-недільної школи з вивчення польської мови, що діє при Товаристві польської культури Здолбунівщини. Пісні, вірші й гумористичну сценку вони виконали польською. Єлизавета Белькова зіграла на скрипці. Хлопці й дівчата проявили себе справжніми артистами, не покинули сцену і не припинили виступ, навіть коли зненацька сипонув дощик.

Юні театральні з Луцька, які займаються у Творчій студії Наталії Журавльової, підготували і зіграли виставу за твором польської драматургині Ліліани Бардієвської «Казка про найбільшу мрію». Цікава ця постановка не лише сюжетом, а й тим, що інтерактивна. Актори в ході вистави залучали глядачів, проводили з ними різні ігри.

Дружно аплодували глядачі за танець діткам зі Здолбунова, чії мами і тати об'єдналися в ГО «Батьків дітей з інвалідністю «Джерело життя».

Пісню і вірші про Україну підготували вихованці Мізоцької спеціальної школи. «Із нашого закладу прийшло 20 дітей. Переважна кількість із них дошкільного віку, від 3 до 6 років, кілька учнів початкової ланки, до 11 років. Діткам дуже сподобалося свято, їх переповнюють позитивні емоції. Взагалі приємно, що Товариство польської культури Здолбунівщини та Генеральне консульство Республіки Польща в Луцьку турбуються про діток і організують такі заходи», – поділилася враженнями директорка Мізоцької спеціальної школи Валентина Ткачук.

Дорослі і діти були у захваті від прекрасних виступів вихованців та вчительки Олександрійської спеціалізованої мистецької школи-інтернату I–III ступенів. У концерті брали участь учні різних класів, музиканти й вокалісти. На сцені на бандурах грали разом випускник закладу і його вчителька.

Неабияк зацікавили дітвора вистава, заняття з арт-терапії від Наталії Мартинюк та різноманітні ігри, які організувало Товариство польської культури «Творчість заради життя» з Луцька на чолі з Малгожатою Болотін.

Малечу дуже потішила можливість доскоchu пострибати на батутах, розмалювати личка, а між забавами ще і смачно підкріпитися, адже організатори підготували сніданок і обід для кожної дитини.

Отримали безліч позитивних емоцій і присутні на святі дорослі, адже дитячі посмішки, творчість і старанність юних артистів, нікого з них не лишили байдужим, а завзятість, із якою малеча брала участь у веселих забавах, кожному нагадали про чудову неповторну пору дитинства.

Гучне дружне «Дякуємо!» діти адресували організаторам і спонсорам святкового дійства. Пошануванням найактивнішим їх помічникам стали грамоти і подяки від Товариства польської культури Здолбунівщини.

Ольга ЯКУБЧИК, Здолбунів

Фото: Наталя ЖУРАВЛЮВА, Ольга ЯКУБЧИК

Mielnicka Eleusa

W Chełmie w 1983 r. została erygowana parafia pw. Chrystusa Odkupiciela. Jeszcze w trakcie budowy do gmachu świątyni został przeniesiony drewniany ołtarz z cudownym obrazem Matki Bożej przywieziony przez repatriantów z Wołynia.

Ikona Matki Bożej Mielnickiej należy do ikonograficznego typu Eleusa (z greckiego – miłosierdzie, czułość), kiedy Bogurodzicę przedstawia się z Jezusem na ramieniu; Dziecko obejmują Matkę jedną ręką za szyję, a ich policzki są do siebie przytulone. Na Ukrainie najbardziej znanym takim dziełem jest ikona Matki Bożej Począjowskiej, której wolną kopią jest mielnicki obraz.

Mielnica obecnie jest zwykłą małą wsią w okolicy Kowla, kiedyś natomiast była jednym z najważniejszych miast na Wołyniu. W taki sposób napisał o Mielnicy w 1888 r. w książce «Z boru i stepu» badacz historii tego rejonu Tadeusz Jerzy Stecki: «Mieścina to niepozorna, wśród błot, piasków i lasów poleskich rzucona. A jednak ma odległą przeszłość dziejową i do najstarszych gródków dawnego Wołynia należy. Ważna jako punkt graniczny od ziemi Chełmskiej, pomimo że na to bynajmniej dziś nie wygląda, musiała być Mielnica silnie obronna i do przedniejszych miast liczyła się jeszcze w XIV wieku. Pierwszą wzmiankę o niej napotykamy z czasów wojen Kazimierzowych z książętami litewskimi, kiedy po zwycięskiej na Ruś wyprawie w 1366 roku, Kazimierz Wielki, rozejm z krewniakami swymi zawierał, Mielnica wymieniona jest w liczbie kilku przedniejszych grodów ziemi włodzimierskiej, które król w posiadaniu Lubarta pozostawiał».

W ciągu swych dziejów Mielnica wielokrotnie zmieniała właścicieli. W 1704 r. osadę kupił Ludwik Maniewski, podkomorzy czernihowski. Odziedziczył on duży spadek po śmierci swojej żony Teresy z Myszkowskich, z którą właśnie związane jest pojawienie w Mielnicy obrazu Matki Bożej. Jak mówi historia, Myszkowska otrzymała obraz na znak przychylności od królewicza Jakuba po śmierci jego ojca Jana III Sobieskiego w 1696 r. Król Jan, o czym świadczy pergamin z początku XVIII wieku spisany przez miejscowego szlachcica Michała Janiszewskiego, zawsze ten obraz miał ze sobą, w tym pod Wiedniem

oraz pod Chocimiem, dzięki czemu odniósł tam sławne zwycięstwa. Co prawda większość historyków twierdzi, że obraz trafił w ręce Sobieskiego w 1683 r., w trakcie tak zwanej odsieczy wiedeńskiej, kiedy chrześcijańskie wojsko pod jego dowództwem pokonało pod Wiedniem armię osmańską wezira Kara Mustafy. W bogatych trofeach, zdobytych przez sojuszników – Polaków, Austriaków, Niemców i Kozaków – znalazła się ta ikona, najprawdopodobniej zrabowana przez Turków na ziemiach węgierskich.

Dzieło jest niewielkie, namalowane na miedzianej blasze. Przedstawia Najświętszą Dziewicę, która trzyma na prawym ramieniu małego Jezusa ubranego w białą tunikę. Jezus obejmuje Matkę za szyję i przytula się do Jej policzka. Nic dziwnego, że ten typ ikon nazywa się Eleusa – czułość po prostu bije od ikony.

W 1705 r. Maniewski zbudował w Mielnicy drewniany kościół pw. Świętego Józefa Obrucznika i przekazał mu obraz Bogurodzicy. Świątynia została konsekrowana przez biskupa Aleksandra Wyhowskiego, ordynariusza łuckiego, krewnego hetmana kozackiego Iwana Wyhowskiego. Ikona wkrótce zasłynęła cudami i Mielnica stała się celem pielgrzymów, którzy przychodząc prosili Boga za pośrednictwem cudownego obrazu o potrzebne łaski. Gdy ich prośby zostały wysłuchane, ofiarowali na kościół pieniądze i wota, które, zgodnie z tradycją, wieszano obok obrazu. W 1749 r. nowy właściciel Mielnicy Jerzy Olszański, podkomorzy łucki, wznosił, w miejscu starej świątyni, nowy, tym razem murowany kościół. Obraz został umieszczony na bocznym ołtarzu, a biskup ustanowił parafialny odpust 15 sierpnia – w uroczystość Wniebowstąpienia Najświętszej Maryi Panny. Prawdopodobnie gdzieś w tym czasie ikona została ozdobiona srebrną sukienką i złotymi koronami. Nie wiemy, kiedy została koronowana, ponieważ na temat obrazu nie zachowały się żadne dokumenty.

Мельницька Елеуса

У Холмі в 1983 р. була створена парафія Христа Відкупителя. Ще під час будівництва храму до нього перенесли привезений репатріантами з Волині дерев'яний вівтар із чудотворною іконою Матері Божої.

Ikona Матері Божої Мельницької належить до іконописного типу Елеуса (із грецької – милосердя, ніжність), коли Богородицю зображують з Ісусом на руці; Дитя обіймає Матір за шию, а їхні лики притулені один до одного. В Україні найвідомішим таким зображенням є ikona Матері Божої Почаївської, вільною копією якої вважається мельницька ikona.

Мельниця – нині звичайне невелике село на Ковельщині – колись була одним із найважливіших волинських міст. Ось як писав про Мельницю в 1888 р. у книзі «З бору і stepu» дослідник історії Волині Тадеуш-Єжи Стецький: «Місцина ця непримітна, серед поліських боліт, пісків і лісів кинута. Проте вона має древню історичну минувшину і належить до найстарших городків старовинної Волині. Важлива як прикордонний пункт від Холмської землі, попри те, що й натеку зараз на це немає, Мельниця мусила бути сильно фортифікована і ще в XIV ст. вважалася одним із найважливіших міст. Першу згадку про неї ми надібаємо в часи воєн Казимира з литовськими князями, коли, після переможного походу на Русь у 1366 р., Казимир Великий укладав перемир'я зі своєю ріднею, і Мельниця перераховується в числі кількох головних міст володимирської землі, які король залишав у володінні Любарта».

Упродовж свого існування Мельниця неодноразово змінювала власників. У 1704 р. містечко купив Людвік Маневський, підкоморій чернігівський. Він став власником чималого спадку після смерті своєї дружини Терези Мишковської, з якою, власне, й пов'язана поява в Мельниці ikони Матері Божої. Як розповідає історія, Мишковська отримала образ на знак прихильності від королеви Якуба після смерті його батька Яна III Собеського в 1696 р. Король Ян, як засвідчив на пергаменті початку XVIII ст. місцевий шляхтич Михаїл Янішевський, цю ikону вивіз усюди із собою, зокрема

і під Відень, і під Хотин, де завдяки їй отримав славні перемоги. Щоправда, історики більше схильні вважати, що ikona потрапила в руки Собеського в 1683 р. саме під час так званої Віденської відсічі, коли християнське військо під його командуванням розгромило під Віднем армію османського візира Кара-Мустафи. У багатих трофеях, які дісталися союзникам – полякам, австрійцям, німцям, козакам – була ця ikona, найімовірніше, захоплена турками на угорських землях.

Образ невеликий, написаний на мідній блясі. На ньому зображена Пресвята Богородиця, яка тримає на правій руці маленького Ісуса, одягненого в білу туніку. Ісус обіймає Матір за шию і тулиться своєю щочкою до Неї. Недарма цей тип ikони називають Елеусою – ніжність так і сяє з ikони.

У 1705 р. Маневський збудував у Мельниці дерев'яний костел Святого Йосифа Обручника і передав йому ikону Богородиці. До речі, храм освятив єпископ Олександр Виговський, ординарій луцький, родич козацького гетьмана Івана Виговського. Ikona одразу стала славитися чудесами, до неї почали приходити паломники, просити в Бога за посередництвом чудотворного образу потрібні благодаті. Коли прохання були вислухані, жертвували на храм гроші й воти, які стали вішати, згідно з традицією, біля ikони. Згодом у 1749 р. новий власник Мельниці Єжи Ольшанський, підкоморій луцький, на місці старого звів новий храм, уже із цегли. Ikону помістили в бічному вівтарі, а єпископ встановив храмовим святом 15 серпня – урочистість Успіння Пресвятої Діви Марії. Ймовірно, десь у той час ikону прикрасили срібною шатою і золотими коронами. Коли вона була коронована – невідомо, про ikону взагалі не збереглося жодних документів.

У 1873 р. царський уряд спочатку закрив костел, а через два роки передав його Право-

1

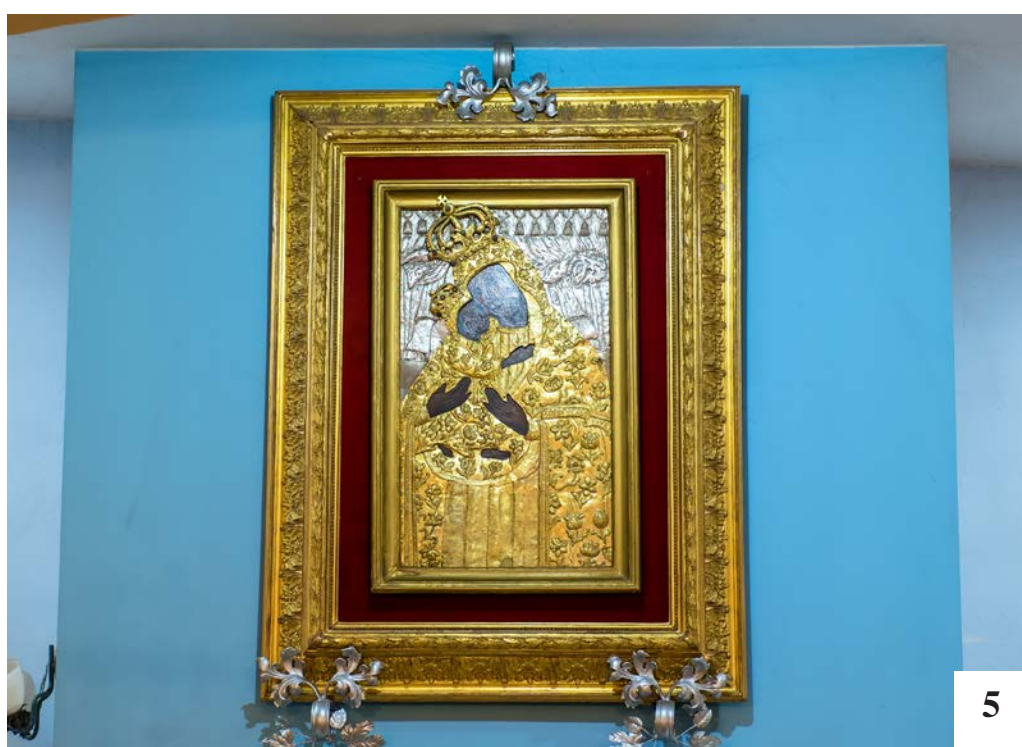
2

3

4

5

W 1873 r. władze rosyjskie najpierw zamknęły kościół, a za dwa lata oddały gmach Prawosławnej Cerkwi. Barokowy budynek został zniekształcony nie do poznania – oblepiono go kopułami w duchu rosyjskim, przebudowano przyczółek, wewnątrz urządzono ikonostas, całkowicie zniszczono przy tym stare wnętrza. Natomiast obraz Matki Bożej został przeniesiony do kościoła św. Anny w Kowlu.

Podczas I wojny światowej budynek mielnickiej świątyni poważnie ucierpiał na skutek ostrzału artyleryjskiego, obracając się faktycznie w ruinę. Dach i sklepienia nie było wcale, ogromnych uszkodzeń doznały elewacje i budynki kościelne, deszcz stopniowo psuł ściany wewnętrzne i ocalała wnętrza. Późniejsza anarchia i wojna polsko-bolszewicka też, mówiąc łagodnie, nie były najlepszymi czasami dla kościoła. W 1923 r. świątynię rewindykowano, czyli kościół został zwrócony prawowitemu właścicielowi – katolickiej wspólnocie.

W 1927 r. ks. biskup Adolf Piotr Szelązek, ordynariusz łucki, reaktywował miejscową parafię katolicką, a jej nowo mianowany proboszcz ks. Bolesław Jastrzębski powołał Komitet Budowy Rzymskokatolickiego Kościoła w Mielnicy. Jednak zebranych na Wołyniu i w całej Polsce pieniędzy na remont nie wystarczyło, dlatego znaczną pomoc finansową okazał hrabia Stanisław Czarniecki, potomek dawnych właścicieli Mielnicy. W tym samym roku powrócił z Kowla i został zainstalowany w świątyni cudowny obraz. Odnowione przez katolików zostało też nabożeństwo do Matki Bożej Mielnickiej. Parafia, do której należało jeszcze kilkanaście okolicznych wsi, w 1938 r. liczyła 1200 wiernych. Ogólnie rzecz biorąc, w czasach międzywojennych w Mielnicy, podobnie jak w innych miasteczkach Wołynia, dominowała ludność żydowska. W przewodniku Mieczysława Orłowicza, opublikowanym w 1929 r., czytamy: «10 km na północ od Hołobów Mielnica, żydowskie miasteczko o 2.400 mieszkańców».

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

je porządki. Rodziny zamożnych mieszkańców i wiejskiej inteligencji zostały deportowane do Kazachstanu. Następnie jednych okupantów zastąpili inni. We wrześniu 1942 r. Niemcy w miejscowym getcie zabili około 700 Żydów. W 1943 r. rozpoczęła się Rzeź Wołyńska. Jedną z pierwszych jej ofiar w Mielnicy został miejscowy proboszcz Wacław Majewski, który wraz z innymi Polakami – gospodynią księdza, rodziną aptekarza i kierownikiem poczty – został zastrzelony przez policję ukraińską w lesie w pobliżu Mielnicy (więcej o tym piszą Maria Dębowska i Leon Popek w książce «Duchowieństwo diecezji Łuckiej. Ofiary wojny i represji okupantów 1939–1945»). Stało się to 19 marca 1943 r., czyli w uroczystość Świętego Józefa, patrona miejscowej parafii. Następnie były kolejnymi ofiary.

W 1945 r. mielnicy Polacy, którzy przetrwali wojnę, zostali deportowani do Polski. Opuszczając wieś zabrali ze sobą zabytkowy ołtarz kościelny oraz cudowny obraz. Przesiedleńcy postanowili przekazać go do pierwszego kościoła, który zobaczą po drodze. Wyszli z wagonów towarowych w Chełmie, a ponieważ miejscowy kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny widoczny jest niemal z każdego zakątka miasta, przekazali ikonę do sanktuarium Matki Bożej na Górze Chełmskiej. Umieszczono ją w ołtarzu bocznym, a w 1983 r. przeniesiono do nowo wybudowanego kościoła, gdzie znalazła swoje miejsce w kaplicy kresowej. Ikona wciąż jest otoczona kultem.

Po wojnie w porzuconej mielnickiej świątyni urządzono magazyn zboża. Budynek nigdy nie remontowano, obecnie szczątki kościoła ulegają dalszemu zniszczeniu.

Anatol OLICH

Na zdjęciach: 1. Obraz Matki Bożej Mielnickiej. Zdjęcie udostępnione przez parafię pw. Chrystusa Odkupiciela w Chełmie. 2–3. Przebudowany na cerkiew mielnicki kościół przed I wojną światową i po niej. Źródło: e-bay.de. 4. Współczesny widok ruin kościoła pw. Świętego Józefa Obrącznika w Mielnicy. 5. Cudowny obraz w Kresowej kaplicy. Zdjęcie udostępnione przez parafię pw. Chrystusa Odkupiciela w Chełmie.

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

W 1939 r. przyszedli pierwsi sowieci. Nowe władze natychmiast zaczęły wprowadzać swo-

Anatol OLICH

1. Ikona Matki Bożej Mielnickiej. Foto na dała parafia Chrysta Odkupiciela w Holmie. 2–3. Przebudowany pod cerkiew mielnicki kościół przed Pierwszą światową wojną i po niej. Źródło: e-bay.de. 4. Słowny wygląd ruiny kościoła Świętego Józefa Obrącznika w Mielnicy. 5. Cudowny obraz w Kresowej kaplicy. Foto na dała parafia Chrysta Odkupiciela w Holmie.

Antologia polskiej poezji wydana po ukraińsku

Антологія польської поезії в перекладах

Zakończyła się realizacja międzynarodowego projektu – wydania dwujęzycznej książki opatrzonej przedmową z obszerną analizą. Jest to antologia współczesnej polskiej poezji przetłumaczona przez Margaritę Szewernogę oraz Natalię Miżygórką na język ukraiński pod symbolicznym tytułem – «Przez miedzę».

Завершилася реалізація міжнародного проекту – літературної білінгви з розлогою аналітичною передмовою. Це антологія польської сучасної поезії, перекладена Маргаритою Шеверногою та Наталією Міжигурською українською мовою, під символічною назвою «Через межу».

Prezentacja publikacji odbyła się 4 czerwca w Łuckim Koleżu Pedagogicznym. Wzięli w niej udział naukowcy, wykładowcy i studenci. Autorzy oraz pomysłodawcy antologii z Polski uczestniczyli w wydarzeniu zdalnie.

Książkę przedstawił kierownik Katedry Filologii ŁKP, naukowiec, tłumacz, wydawca oraz autor obszernej przedmowy Mykoła Martyniuk. Podkreślił, że prace nad projektem trwały prawie rok, a inicjatywa wydania książki narodziła się w 2019 r. podczas targów literackich w bułgarskim mieście Płowdiw. Wkrótce pomysłodawcy spotkali się w Czechowicach-Dziedzicach w Polsce. Natomiast dyskusje nad tłumaczeniami, koncepcją i układem książki trwały zdalnie. Prezentacja odbyła się w formie hybrydowej.

Alicja Kuberska, redaktor antologii, przedstawiła ideę książki polegającą na przybliżeniu literatury polskiej Ukraińcom oraz ukraińskiej – Polakom. Swoimi refleksjami oraz doświadczeniami z pracy nad publikacją podzieliły się Izabela Zubko, Agnieszka Jarzębowska oraz Agnieszka Herman, które także przeczytały wiersze.

Na antologię złożyły się utwory dziesięciu autorów, reprezentujące bogactwo polskiej poezji. Są to przeważnie wiersze wolne poświęcone aktualnym tematом teraźniejszości. Nie zabrakło w tych poezjach tematów uniwersalnych, czyli życia i śmierci, miłości i zdrady, szczęścia i tragedii, w związku z czym wybrane utwory nie stracą na aktualności w ciągu co najmniej najbliższych dziesięcioleci.

Ukraińską stronę na spotkaniu reprezentowała prezes Wołyńskiego Oddziału Narodowego Związku Pisarzy Ukrainy Olga Lasniuk oraz przedstawiciele Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki: kierownik Instytutu Polski Natalia Kocan, kierownik Katedry Polonistyki i Przekładu Switłana Suchariewa, dyrektor Edukacyjno-Naukowego Laboratorium Ukrainko-Polskiego Przekładu Natalia Ciołyk, kierownik Katedry Literatury Ukrainkiej Wiktor Jaruczyk.

Gospodarze i goście spotkania byli jednomyślni co do tego, że Polska i Ukraina powinny współpracować w różnych dziedzinach. Literatura i kultura dają nam obecnie ogromne możliwości. Wkrótce ukażą się kolejne polsko-ukraińskie przekłady. Już za dwa miesiące ujrzy światło dzienne specjalny numer polskiego czasopisma literackiego «Wytrych» – dwujęzyczna publikacja utworów polskich i ukraińskich poetów.

Tekst i zdjęcia: Wiktor JARUCZYK

Prezentacja wydania відбулася 4 червня в Луцькому педагогічному коледжі за участю науковців, викладачів та студентів. Автори та ініціатори створення антології з Польщі брали участь в обговоренні в режимі онлайн.

Представив нову книгу завідувач кафедри філології коледжу, науковець, перекладач, видавець і автор розлогіої наукової передмови до видання Микола Мартинюк. Він відзначив, що робота над проектом тривала майже рік, а ідея підготувати таку книгу народилася в 2019 р. на літературному ярмарку в болгар-

ському Пловдиві. Згодом ініціатори задумки зустрілися в польському Чеховіце-Дзедзіце. Саму роботу, зокрема переклади, обговорення концепції видання, упорядкування, проводили в режимі онлайн. Презентація відбулася в гібридній формі.

Редакторка видання Аліція Куберська розповіла про ідею книжки, яка полягала в наближенні польської літератури українцям, а української – полякам. Своїми рефлексіями та спогадами про роботу поділилися Ізабела Зубко, Агнешка Яжембовська та Агнешка Герман, які також зачитали вірші.

До антології увійшли вірші десяти авторів, проте вони продемонстрували різноманіття польської поезії. Переважно це верліброві твори, написані на актуальні теми сьогодення. Не бракує в збірці поезій на вічні теми: життя і смерть, любов і зрада, щастя і трагедія. Тому навряд чи ці твори втратять свою злободенність у найближчі десятиліття.

З української сторони участь в обговоренні взяли керівниця волинського осередку Національної спілки письменників України Ольга Ляснюк, а від Волинського національного університету імені Лесі Українки очільниця Інституту Польщі в Луцьку Наталія Коцан, завідувачка кафедри полоністики та перекладу Switłana Suchariewa, директорка Науково-навчальної лабораторії українсько-польського перекладу Наталія Цьолик, завідувач кафедри української літератури Віктор Ярчук.

Господарі та гості були одностайні в тому, що Польщі та Україні потрібно співпрацювати на всіх рівнях. Література й культура нині надають нам усі можливості для цього. На черзі нові польсько-українські переклади. Вже через два місяці вийде спеціальний випуск польського літературного часопису «Wytrych» – двомовне видання творів польських та українських поетів.

Текст і фото: Віктор ЯРУЧЬК

Wykład o Norwidzie

Studenci polonistyki Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki wysłuchali zdalnego wykładu prof. Ewy Szczegłackiej-Pawłowskiej z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w ramach projektu międzynarodowego «Visiting Professor».

W tym roku obchodzimy 200-lecie polskiego romantyzmu i 200. rocznicę urodzin jednego z najsłynniejszych poetów polskich – Cypriana Kamila Norwida. Z tej okazji studenci polonistyki łuckiej uczelni wysłuchali wykładu «Cyprian Norwid – w dwusetną rocznicę urodzin. O «Ostatniej z bajek» prof. Ewy Szczegłackiej-Pawłowskiej, kierownika Katedry Badań nad Romantyzmem i Twórczością Cypriana Norwida UKSW w Warszawie.

Ewa Szczegłacka-Pawłowska zwróciła uwagę na to, że od czasów modernizmu w środowisku krytyków literackich szerzy się mit o Norwidzie tajemniczym i nieznanym, zagubionym i pesymistycznym, zmarłym na emigracji w zapomnieniu i nędzy na obrzeżach Paryża. Natomiast dzięki nowym źródłom, które wciąż jeszcze są odkrywane, przed Czytelnikiem wyłania się nieznaną obraz Poety – czynnego, kreatywnego, postępowego, zdolnego kroczyć za marzeniem i realizować je

w życiu. Uzupełnieniem prelekcji był odnaleziony szkic portretu młodego Norwida z 1821 r.

Prawdziwym odkryciem dla studentów stał się mikroświat poezji Norwidowskiej, wyrażony w opiewaniu owadów, ptaków i zwierzątek oraz zgodnie z poglądami Karola Darwina ekologiczne nastroje Poety. Wykład miał charakter interdyscyplinarny, ponieważ obecni mogli obejrzeć reprodukcje obrazów i rycin aniołów, do których nawiązują obrazy w poezji Norwida. Kwestią zachęcającą do dyskusji okazał się problem prawdziwego piękna. Zapropnowany temat niewątpliwie w przyszłości stanie się przedmiotem badań na pograniczu literatury polskiej i ukraińskiej, ponieważ cieszył się dużym zainteresowaniem.

Switłana SUCHARIEWA,
kierownik Katedry Polonistyki i Przekładu
WUN imienia Łesi Ukrainki

Лекція про Норвіда

Студенти-полоністи Волинського національного університету імені Лесі Українки відвідали онлайн-лекцію професорки Еви Щегляцької-Павловської з Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві в рамках міжнародного проекту «Запрошений професор».

Цього року святкуємо 200 років польського романтизму та 200-річчя від дня народження одного з найвідоміших польських поетів – Ципріяна-Каміля Норвіда. Із цієї нагоди студенти-полоністи луцького вишу відвідали лекцію «Ципріан Норвід – у 200-ту річницю від дня народження. Про „Останню з казок» професорки Еви Щегляцької-Павловської, завідувачки кафедри досліджень польського романтизму і творчості Ципріяна Норвіда Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві.

Ева Щегляцька-Павловська звернула увагу на те, що з часів модернізму серед літературних критиків побутує міф про таємничого й незнамого, загубленого й песимістичного Ципріяна Норвіда, який помер в еміграції, в околицях Парижа, в забутті та бідності. Натомість завдяки новим джерелам, які все ще перебувають у стані відкриття, перед читачем постає невідомий образ поета – активного, креативного,

прогресивного, здатного йти за мрією і втілювати її в життя. Доповненням до цього була віднайдена замальовка портрета молодого Норвіда, написаного в 1821 р.

Справжнім відкриттям для студентів став мікросвіт Норвідівської поезії, виражений в оспівуванні комах, птахів і звірят, та співзвучні з поглядами Чарльза Дарвіна екологічні настрої поета. Лекція мала інтердисциплінарний характер, оскільки присутні могли переглянути репродукції картин і малюнки ангелів, із якими асоціюються образи поезії Норвіда. Проблемним питанням, яке спонукало до дискусії, була істинна краса. Запропонована тема, безсумнівно, стане в майбутньому предметом досліджень на перетині польської та української літератури, оскільки вона викликала значне зацікавлення.

Switłana SUCHARIEWA,
завідувач кафедри полоністики і перекладу
ВНУ імені Лесі Українки

Kortez – hipnotyzujący głos na scenie

Кортез – гіпнотичний голос на сцені

Do pierwszego występu na scenie został potajemnie zapisany przez siostrę. To był udział w programie «Must be the music. Tylko muzyka». Nie udało mu się przejść eliminacji, ale zauważył go Paweł Józwicki – producent muzyczny, szef wytwórni Jazzboy i menedżer wielu wykonawców. Od tego momentu zaczęła się kariera Korteza.

Józwicki w wywiadzie dla Macieja Prokopa powiedział tak: «Programy telewizyjne nie są po to, żeby złowić talent. Byłem w komisji, w której Kortez nie przeszedł dalej. Wchodzi koleś, który świetnie wygląda, wyjął gitarę, zaczął grać i śpiewać, i miałem takiego strzała na zasadzie, że nie spotkałem się z czymś takim».

Kortez to jego pseudonim muzyczny. Nie ma specjalnego znaczenia. Po prostu któregoś dnia jeden ze znajomych zwrócił się tak do niego i inni to podchwycili. I tak zostało. Jego prawdziwe imię i nazwisko to Łukasz Fedorkiewicz. Urodził się w roku wyjątkowym dla Polski – 1989. Jego mama była malarką-amatorką, a ojciec grywał w domu na gitarze. Łukasz uczył się w Szkole Muzycznej w Krośnie, gdzie opanował dwa instrumenty – pianino i puzon. Grę na gitarze zaczął dopiero w 2013 r. pod wpływem muzyki Clarence'a Greenwooda. Zanim zaczął śpiewać i występować na scenie, zarabiał na życie jako nauczyciel rytmiki w przedszkolu, ochroniarz w Biedronce, drwal i pracownik na budowie.

Jego debiutancki album z 2015 r. został zatytułowany «Bumerang», znalazły się na nim piękne i wzruszające piosenki: «Zostań» oraz «Dla mamy». Za tę płytę dostał cztery nominacje do Fryderyków – polskich nagród muzycznych przyznawanych artystom od 1995 r. oraz nagrodę Mateusza przyznawaną przez Program III Polskiego Radia. Drugi album pojawił się już rok później i nosił nazwę «Mój dom». Wielkim przebojem z tej płyty stała się kompozycja «To dobry moment». Za tę piosenkę otrzymał nagrodę Fryderyka za utwór roku.

Polscy fani muzyki bardzo polubili także singiel «Początek» nagrany z Krzysztofem Zalewskim i Dawidem Podsiadło. Promował on w r. 2017 trasę koncertową Męskie Granie, która od r. 2010 odbywa się zawsze latem i przyciąga wielu fanów polskiej muzyki, a kończy się wielkim koncertem w Żywcu – pięknym mieście nad Jeziorem Żywieckim w województwie śląskim.

Ta piosenka w 2019 r. została utworem i teledyskiem roku.

W 2018 r. na rynku muzycznym pojawiła się trzecia płyta Korteza zatytułowana «Mini dom» z kolejnymi bardzo dobrymi piosenkami: «Hej Wy» i «Stare drzewa». W 2020 r. ukazał się dwupłytowy album «Sold out 2019–2020».

Jego piosenki to magia słowa, świetnej, działającej na emocje muzyki i przyćmionych światła na scenie oraz bardzo dobre, przemyślane teksty trafiające do serca i umysłu. To także ciekawie zrobione teledyski, które promują jego piosenki. To występy bez kuso odzianych pańienek, tańczących na scenie i odciągających uwagę od tekstu i wykonawcy. To charakterystyczna czarna czapka z daszkiem, wąsy, krótka broda i hipnotyzujący głos. To talent, który się rozwija i owocuje wspaniałymi piosenkami. Warto słuchać Korteza i obserwować jego postępy oraz przeżywać wzruszenie utworami, w których grają emocje i szczerść wobec siebie i ludzi. Łukasz Fedorkiewicz – Kortez – nie ma nic z gwiazdorstwa, jest pokorny wobec rzeczywistości, zarówno tej życiowej oraz tej scenicznej, tak zwanego show biznesu, jest szczerzy, prawdziwy i pracowity.

Po koncercie w Besku w 2015 r. artysta powiedział: «Moją inspiracją do tworzenia muzyki są emocje, wszystko to, co mam w środku. Bardzo chciałbym, żeby moja twórczość przedstawiała to co czuję, co myślę. Po tym całym szumie medialnym nadal jestem tym samym człowiekiem. Jedyne co się zmieniło w moim życiu to to, że zacząłem koncertować. Koncerty dają mi mega siłę do dalszej pracy. Dzisiejszy występ wiele dla mnie znaczy. Bardzo się cieszę, że mogłem zaśpiewać dla ludzi».

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowla przez ORPEG

Na zdjęciach: 1. Kortez podczas koncertu w Toruniu, 2017 r. Autor: Makary, CC BY-SA 4.0. 2-3. Płyty Korteza.

Na pierwszy występ na scenie його без його відома записала сестра. Це була участь у шоу «Must be the music. Tylko muzyka». Йому тоді не вдалося пройти відбір, але хлопця помітив Павел Юзвіцький – музичний продюсер, шеф студії звукозапису «Jazzboy» і менеджер багатьох виконавців. У той час і почалася кар'єра Korteza.

Юзвіцький в інтерв'ю Мацею Прокопу сказав так: «Телевізійні шоу існують не для того, щоби знайти талант. Я був у комісії, котра не пропустила Korteza далі. Заходить чувак, який чудово виглядає, витягнув гітарку, почав грати і співати. Я був просто вражений, адже нічого подібного ще не зустрічав».

Kortez – це музичний псевдонім. Він нічого особливого не означає, просто якогось дня один зі знайомих звернувся так до нього, і всі інші підхопили. Так і залишилося. Його справжнє ім'я та прізвище Лукаш Федоркевич. Народився він в особливий рік для Польщі – 1989-й. Мати була художницею-аматоркою, а батько музикував удома на гітарі. Лукаш навчався в музичній школі в Кросні, де оpanував два інструменти – фортепіано і тромбон. Грати на гітарі він почав лише у 2013 р. під впливом музики Кларенса Грінвуда. Перед тим, як почати співати й виступати на сцені, заробляв на життя як учитель ритмики в дитсадку, охоронець у «Бедронці», лісоруб і будівельник.

Його дебютний альбом, який вийшов у 2015 р., називався «Bumerang». У ньому були чудові та зворушливі пісні «Залишся» і «Для mamy». За цей диск він отримав чотири номінації на «Фридерика» – польську музичну нагороду, засновану в 1995 р., та премію «Матеуш», яку надає III програма Польського радіо. Другий альбом з'явився роком пізніше і називався «Мій дім». Великим хітом із цього диску стала композиція «Це добрий момент». За цю пісню Kortez отримав премію «Фридерик» як за твір року.

Польські музичні фани дуже полюбили також сингл «Початок», записаний із Кшиштофом Залевським і Давидом Подсядло. У 2017 р. він промував концертну трасу «Чоловічі ігри», яка з 2010 р. щоліта збирає багатьох фанів польської музики і закінчується великим концертом у Живці – чудовому місті над Живецьким озером у Сілезькому воєводстві. Ця пісня у 2019 р. стала твором і відеокліпом року.

У 2018 р. на музичному ринку з'явився третій диск Korteza, під назвою «Міні-дім» із такими дуже гарними піснями, як «Гей Ви» і «Старі дерева». У 2020 р. вийшов дводисковий альбом Korteza «Sold out 2019–2020».

Його пісні – це магія слова, гарної музики, яка викликає емоції, та приглушеного світла на сцені, а також дуже добротні, продумані тексти, які не залишають байдужими серце і розум. Це також цікаво зроблені відеокліпи, які промують його пісні. Це виступи без куцо одягнених панянок, котрі танцюють на сцені й відволікають увагу від тексту і виконавця. Це характерна чорна бейсболка, вуса, коротка борода і гіпнотичний голос. Це талант, який розвивається і плодоносить гарними піснями. Варто слухати Korteza, спостерігати за його розвитком і зворушуватися його творами, переповненими емоціями та щирістю перед собою й людьми. Лукаш Федоркевич не має ознак зоряної хвороби, він безпретензійний щодо дійсності, як життєвої, так і сценічної, так званого шоу-бізнесу, він щирий, справжній і працюючий.

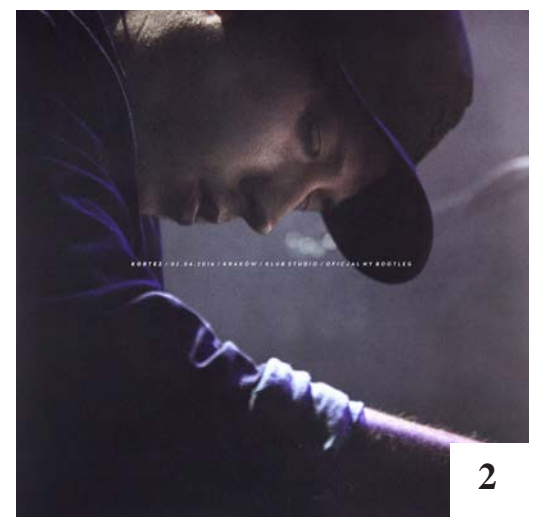
Після концерту в Беску у 2015 р. Kortez сказав: «Мене на створення музики надихають емоції, все те, що в мене всередині. Мені би дуже хотілося, щоб моя творчість представляла те, що я відчуваю, що думаю. Після всього цього медійного шуму я надалі залишаюся тією самою людиною. Єдине, що змінилося в моєму житті, це те, що я почав концертувати. Концерти дають мені мегасилу для подальшої праці. Сьогоднішній виступ для мене багато значить. Я дуже радий, що міг заспівати для людей».

Веслав ПИСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG

На фото: 1. Kortez під час концерту в Торуні, 2017 р. Автор: Makary, CC BY-SA 4.0. 2-3. Альбоми Korteza.

1

2

3

Nabici w butelkę

Ledwie bladym świtem, przemieszczając się jak mucha w smole, zdołam przetrzeć zaspiane oczęta tudzież myśli splątane pozbierać w jakąś logiczną całość, a już atakują mnie zewsząd natrętne reklamy, dobre rady i nader ważne informacje maści wszelakiej.

Jak jeden mąż, jakby się wszyscy nagle umówili, za pośrednictwem różnych dostępnych mediów usiłują przekazać mi, że żyję niezdrowo, niezgodnie z naturą i ogólnie rzecz biorąc mój sposób funkcjonowania na tym świecie nie jest wart złamanego grosza.

Do uszu mych dociera, a słuch mam wyjątkowo dobry, że picie, ach, świeżo zmielonej i aromatycznej kawy jest nader naganne i powinnam ten zgubny nałóg zastąpić spożywaniem wody źródlanej w cenie 1,80 za litr. Wprawdzie w tej wodzie jest jakiś sztuczny barwnik, a i smak też ociupinkę przez chemię podrasowany, ale komu, z wyjątkiem spożywającego, to właściwie przeszkadza.

Pysznym dodatkiem do napoju będzie gotowa zielona sałatka, jedynie 6,95 zł za opakowanie, ze zdrowych jarzyn przyrządzona. Po prostu palce lizać. Przy odrobinie niezdrowej ciekawości odnajdziemy w zachwalanych warzywach zawartość tablicy Mendelejewa, albowiem roślinki przy ruchliwej autostradzie sobie rosły. Lecz ani o włos nie zbliżymy się do przejmowania się tym faktem.

Ważne jest to, że wśród znajomych pochwalić się można postawą eko i fit. Gdy sięgamy po produkty żywnościowe ułożone w równych, kolorowych rzędach na sklepowych półkach, w oczy rzucają się wielkie napisy: «Bez konserwantów!», «Bez sztucznych dodatków!», «W ogóle bez niczego!». Radość rozpięra nasze serca, wydziela się taka ilość endorfiny, że moglibyśmy ją eksportować.

Oto stajemy się nabywcami wyjątkowej, wspaniałej żywności, spożywanie której przyczyni się do osiągnięcia przez nasz organizm stanu pełnego szczęścia. Wprawdzie na samym dole opakowania widnieje jakiś ciąg drobnych liter składających się w informację, co tam jeszcze nasze jedzonko zawiera, ale kto by tam taki maczek czytał. Nieco wyraźniej rzucają się w oczy takie nazwy jak: olej palmowy, E102, E621, E127 itd. Jednak to tylko jakieś kody, odcyfrowaniem których nikt nie zwraca sobie głowy. I nawet przez ułamek sekundy szczęśliwemu nabywcy nie przyjdzie na myśl, że oto jest nabijany w butelkę jak się patrzy.

No i jeszcze to bieganie, w którym broń Boże nie ma nic zdrożnego, wręcz przeciwnie, jest godne wszelkiej pochwały i naśladownic-

stwa. Może jednak lepiej byłoby dla miłośników tej formy aktywności fizycznej, aby czynili to w miejscach wolnych od wszelkich pyłów zawieszonych, smrodu i dymu ulicy. Obrazek człowieka truchtającego wzdłuż ruchliwej arterii komunikacyjnej miasta, w pięknym i nader profesjonalnym stroju do joggingu, pełną pierśią wdychającego zanieczyszczone powietrze, jest wyjątkowo żalospny.

Dla każdego myślącego i w miarę wykształconego człowieka jasne jest jak słońce, że każdy powinien rozumnie oraz rozważnie swe życie wieść tak, by w dobrym zdrowiu doczekać sędziwego wieku. Jednakże, jak we wszelkich obszarach i aspektach ludzkiej działalności, należy zachować zdrowy rozsądek i zimną krew w dążeniu do osiągnięcia ideału tzw. zdrowego życia albowiem w przeciwnym razie grozi nam smutne i poddane sztywnym regułom bytowanie.

Nabity w butelkę, czyli ktoś kto został oszukany, wprowadzony w błąd.

Blady świt – oznacza wyjątkowo wczesną porę.

Palce lizać – to coś pysznego, bardzo smaczno.

Przemieszczać się/poruszać się jak mucha w smole, a więc zdecydowanie zbyt wolno jak na oczekiwania innych.

Jak jeden mąż, czyli jednomyślnie, wszyscy razem.

Coś nie jest warte złamanego grosza – czyli jest bardzo tanie, bez wartości.

O włos – znaczy, że coś jest lub było bardzo blisko, tuż tuż.

Rzucać się w oczy oznacza, że coś lub ktoś jest bardzo widoczny.

Coś jest napisane maczkiem – czyli bardzo małymi, drobnymi literkami.

Jasne jak słońce, a więc oczywiste.

Sędziwy wiek – oznacza kogoś bardzo starego.

Zimna krew, czyli opanowanie, spokój.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Набиті в пляшку

Блідого світанку, переміщаючись, немов муха у смолі, ледь встигну протерти зспані оченята й поскладати сплутані думки в якусь логічну послідовність, як уже звідусюди мене атакують набридливі реклами, корисні поради та інші надзвичайно важливі повідомлення різного роду.

Усі як один муж, ніби раптом домовилися, за посередництвом різних доступних засобів масової інформації намагаються мені втовкмачити, що мій спосіб життя шкідливий, що я живу в конфлікті з природою і, узагальнюючи, мій спосіб існування на цьому світі не вартий ламаного гроша.

До моїх вух доходить, а слух у мене винятково хороший, що пити – ах! – свіжозмелену й ароматну каву страшенно шкідливо і що я повинна цю пагубну звичку замінити споживанням джерельної води ціною 1,80 злотих за літр. Насправді в цій воді міститься якийсь штучний барвник, та й смак теж крихотулечку хімією підтягнутий, але кому це, за винятком споживача, заважає?

Апетитним додатком до напою буде готовий зелений салат, всього 6,95 злотих за пакетик, у який входять виключно корисні овочі. Просто пальчики облизати. Але при дрібці нездорової цікавості ми у хвалених овочах знайдемо всю таблицю Менделєєва, адже рослинка росла обіч автостради з інтенсивним рухом. Але навіть на волосинку ми не наблизимося до того, щоби перейматися цим фактом.

Важливо те, що знайомим можна похвалитися своїми переконаннями еко і фіт. Коли ми тягнемось за продуктами, розкладеними рівними кольоровими рядами на магазинних полицях, в очі кидаються великі написи: «Bez консерwantów!», «Bez sztucznych barwników!», «Узагалі без нічого!» Радість розпирає наше серце, виділяється така кількість ендорфінів, що ми могли би їх експортувати.

Ось ми стаємо власниками виняткових, прекрасних продуктів, споживання яких призведе до досягнення нашим організмом стану цілковитого щастя. Насправді на самому низу упаковок видніється якась низка дрібненьких буквочок, які складаються в повідомлення про те, що там іще наше їдло містить. Та хто би такий дрібний мак читав? Трохи виразніше кидаються в очі такі назви, як пальмова олія, E102, E621, E127 і т. д. Однак це все просто якісь коди, розшифруванням яких ніхто не морочить собі голови. І навіть на долю секунди щасливому покупцю на прийде в голову думка, що це його набивають у пляшку просто на очах.

А ще цей біг, в якому, боже борони, немає нічого осудливого, зовсім навпаки, він гідний

усякої похвали й наслідування. Проте, можливо, для любителів цієї форми фізичної активності було би краще, щоби вони займалися цим у місцях, вільних від усякого пилового забруднення, смороду й диму вулиці. Образ людини, яка трюхикає вздовж рухливої комунікаційної міської артерії в гарному і надзвичайно професійному костюмі для занять бігом та на повні груди вдихає забруднене повітря, виглядає винятково жалюгідно.

Для кожної мислячої і в міру освіченої людини ясно як сонце, що кожен повинен розумно і помірковано своє життя вести так, щоб у доброму здоров'ї дождати статечного віку. Однак, як і в усіх можливих сферах і аспектах людської діяльності, слід зберігати здоровий глузд і холодну кров в прагненні досягнути ідеал так званого здорового життя, адже в протилежному випадку нам загрожує сумне і регламентоване черствими правилами існування.

Набитий у пляшку (**nabity w butelkę**) – хтось обманутий, ошуканий.

Блідий світанок (**blady świt**) означає винятково ранню пору.

Пальчики облизати (**palce lizać**) – щось дуже апетитне, смачне.

Переміщатися/рухатися як муха у смолі (**przemieszczać się/poruszać się jak mucha w smole**) – рухатися надто повільно на думку інших.

Як один муж (**jak jeden mąż**) – тобто однодушно, всі разом.

Щось не варте ламаного гроша (**coś nie jest warte złamanego grosza**) – щось дуже дешево, не вартісне.

На волосину (**o włos**) – означає, що щось є або було дуже близько, ось-ось.

Кидатися в очі (**rzucać się w oczy**) означає, що щось або хтось дуже помітний.

Щось мачком написане (**coś jest napisane maczkiem**) – тобто дуже дрібними літерами.

Ясно як сонце (**jasne jak słońce**) – йдеться про щось очевидне, українською – ясно як божий день.

Статечний вік (**sędziwy wiek**) – так говорять, коли йдеться про когось дуже старого.

Холодна кров (**zimna krew**) – самовладання, спокій.

Габрієла ВОŹНІАК-КОВАЛІК,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

Trwa rekrutacja do projektu «Szkoła Lidera Polonijnego. Ja-Lider»

WIDzę więcej

Szkoła Lidera Polonijnego. Ja-Lider

Fundacja Wolność i Demokracja zaprasza na weekendowy kurs online:
„Wartościowe zarządzanie – kurs coachingowy dla przedstawicieli polskich organizacji na świecie”

szczegóły na www.wid.org.pl

Fundacja Wolność i Demokracja zaprasza na weekendowy kurs online «Wartościowe zarządzanie – kurs coachingowy dla przedstawicieli polskich organizacji na świecie», w ramach projektu «Szkoła Lidera Polonijnego. Ja-Lider».

Szkoła Lidera Polonijnego to specjalistyczny kurs zarządzania. Przy współpracy z najlepszymi trenerami oraz wykorzystując profesjonalne narzędzia do pracy (test ILM72 – Integrated Leadership Measure, rekomendowany przez British Institute of Leadership and Management, test MTQ48 – badanie odporności psychicznej, test Talentów Gallupa oraz karty wartości), uczestnicy będą mieli możliwość rozwinięcia swoich umiejętności zarządzania.

Kurs składa się z trzech bloków tematycznych:

1. Zarządzanie sobą i zarządzanie jednostką – trening mentalny (trzy zjazdy).
2. Zarządzanie zespołem (dwa zjazdy).
3. Zarządzanie organizacją.

Każdy zjazd to spotkanie weekendowe na platformie Zoom. Jeden zjazd to dwudniowe

spotkanie (16 godzin) szkolenia. Łącznie jest to sześć zjazdów szkoleniowych oraz jeden dzień podsumowujący z egzaminem kończącym.

Udział w projekcie mogą wziąć przedstawiciele organizacji polskich (liderzy, prezesi, dyrektorzy) w 12-osobowych zespołach.

Regulamin projektu, harmonogram zjazdów dla każdej grupy oraz warunki zaliczenia można znaleźć na stronie Fundacji Wolność i Demokracja: wid.org.pl

O zakwalifikowaniu do udziału w projekcie decyduje kolejność zgłoszeń oraz wykonanie zadania wstępnego. Ostateczną decyzję o kwalifikacji do kursu, podejmuje organizator.

Zgłoszenia: <https://tiny.pl/rzn5w>

Kontakt: lazarz.kapaon@wid.org.pl

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Водій автотранспортних засобів	30 000	Здійснення вантажних перевезень за кордон автомобілем Рено-Преміум (euro5) з тентом або рефрижератором, наявність закордонного паспорту обов'язкова, бажана наявність чіп-карти та досвіду поїздок за кордон	Інженер-будівельник	15 000	Складання та погодження з замовником технічного завдання, основних технічних рішень. Підготовка усіх розділів проекту. Авторський нагляд за будівництвом запроектованих об'єктів. Розробка ескізної, технічної та проектно-документації. Технічний і авторський контроль підрядників. Узгодження проектів, що розробляються з іншими проєктувальниками і виконавцями. Проведення технічних розрахунків. Вільне володіння ПК AutoCAD, аналогами, MS Office, іншими спеціалізованими програмами	Інженер-електрик в енергетичній сфері	13 000	Обслуговування та ремонт устаткування розподільчих пунктів, трансформаторних підстанцій, повітряних ліній електропередач; проведення ремонту, монтажу, демонтажу і технічне обслуговування; електропроводки, щитів, освітлювальних елементів, проведення верхолазних робіт, заміну та встановлення опор, робота з проектною документацією, монтаж щитів різної складності
Водій автотранспортних засобів	25 000	Водій міжнародних перевезень Україна-Польща, наявність картки водія для таксографа, бажано посвідчення АDR, категорія СЕ. Зарплата 25-30 тис. грн	Каменотес (обробка каменю)	15 000	Різка брил різних порід каменю на спеціальних верстатах. Навчання на робочому місці	Машиніст екскаватора	13 000	Керує екскаватором з ковшем; заправляє горючими та мастильними матеріалами; наявність посвідчення
Водій автотранспортних засобів	25 000	Поїздки за кордон та по Україні на авто Рено-Магnum (euro5), коробка-автомат, тент-штора, двері. Утримання автомобіля в належному стані. Дотримання дорожніх правил	Майстер	15 000	Організація роботи швейного цеху; здійснення міжпроцесного контролю; здійснення контролю за дотриманням технологічної дисципліни у цеху; контроль виконання планових завдань; контроль якості. Знання технології виробництва верхнього одягу	Машиніст крана (кранівник)	13 000	Завантаження, вивантаження залізобетонних виробів
Водій автотранспортних засобів	25 000	Водій-міжнародник, поїздки за кордон на автомобілі VOLVO (euro5), причіп (тент штора)	Майстер будівельних та монтажних робіт	15 000	Управління будівельно-монтажними роботами на об'єкті. Визначення обсягів робіт згідно проектною документації. Формування обсягів для актів виконаних робіт. Формування заявок на ТМЦ, згідно проектною документації. Контроль за рухом ТМЦ на ділянці. Здійснення контролю за своєчасним забезпеченням бригад і робітників інструментом, пристроями та ін.	Менеджер (управитель) зі збуту	13 000	Менеджер із продажу сільськогосподарської техніки; реалізація с/г техніки та устаткування на закріпленій території (Волинська та Рівненська області); активний пошук нових клієнтів та взаємодія з наявними клієнтами; виконання плану продаж; підтримання ділових відносин з клієнтами
Водій автотранспортних засобів	20 000	Здійснення доставки вантажів (дитяча іграшка) за кордон. Водійське посвідчення категорії С, СЕ	Машиніст крана автомобільного	15 000	Завантаження/розвантаження за допомогою крана автомобільного MAZ (25 т) підстанцій, будівельних матеріалів, комірків; відрядження по Україні	Електрогазоварник	12 983	Володіння аргоно-дуговими методами зварювання, дотримання правил техніки безпеки
Директор департаменту	18 000	Директор департаменту містобудування, земельних ресурсів та реклами Луцької міськради, головний архітектор. Здійснює керівництво діяльністю департаменту, розподіляє обов'язки між працівниками, очолює та контролює роботу працівників. Забезпечує виконання покладених на департамент завдань. Стаж роботи на службі в органах місцевого самоврядування, на посадах держслужби або керівних посадах ПОУ не менше 2 р.; стаж організаторської і професійної роботи за фахом у сфері містобудування та архітектури не менше 5 р.	Машиніст крана	15 000	Кранівник гусеничного крана (дизель-електро) РДК-250-2, робота на будівельних майданчиках. Можливе навчання, якщо є в наявності посвідчення. Без шкідливих звичок	Слюсар із контрольно-вимірвальних приладів та автоматики (електромеханіка)	12 255	Монтаж, налагодження і ремонт обладнання контрольно-вимірвальних приладів та автоматики; усунення несправностей у схемах обладнання КВПІА; слідування за справним станом інструменту, захисних і запобіжних засобів, знання термінів їх перевірки; слідування за справністю приладів контролю та за дотриманням порядку в щитах (пультах) управління
Директор департаменту	18 000	Директор департаменту освіти. Здійснення керівництва діяльністю департаменту, розподіляти обов'язки між працівниками, очолювати та контролювати їх роботу. Забезпечувати виконання покладених на департамент освіти завдань. Конкурс оголошено, тел. (0332) 741085	Машиніст-кранівник	15 000	Проведення лабораторного аналізу, складання рецептури сумішей шляхом підбору й дозування різних видів сировини відповідно до встановлених рецептур кондитерських виробів, контроль за якістю готової продукції. Участь в аудитах. Участь у складанні технічної документації. Знання законодавства. Організація роботи в ділянці. Робота з контролюючими державними організаціями. Графік роботи: з 8.00 до 20.00, доїзд	Авторемонтник	12 000	Досконале знання спецтехніки (дорожня техніка). Досвід роботи від 3-х років. Вахтовий метод роботи. Роботи проводяться в області та за її межами. Звертатися в офіс на вул. Рівненській, 85. Доставка автотранспортом до місця роботи, вахта 15/15
Заступник директора департаменту – начальник відділу	18 000	Заступник директора департаменту освіти – начальник відділу дошкільної, загальної середньої освіти, конкурс оголошено. Здійснювати координацію діяльності закладів дошкільної, загальної середньої освіти в межах делегованих йому директором департаменту повноважень	Начальник лабораторії з контролю виробництва	15 000	Роботодавець зі Львова. Продаж товару. Контроль дебіторської заборгованості та робота з клієнтами. Розширення бази клієнтів. Обов'язково досвід роботи. Наявність власного автомобіля	Авторемонтник	12 000	Ремонт легкових та вантажних автомобілів різних марок. Досвід роботи
Заступник директора департаменту – начальник відділу	17 500	Заступник директора департаменту містобудування, земельних ресурсів та реклами Луцької міськради, начальник управління земельних ресурсів. Забезпечує виконання покладених на управління завдань щодо реалізації державної політики у сфері містобудування, архітектури та земельних відносин. Конкурс оголошено, прийняття документів до 18.06.2021 року	Представник торговельний	15 000	Шліфування виробів та деталей з каменю на спеціальних верстатах. Навчання на робочому місці	Виконавець робіт	12 000	Читання креслень, організація виконання будівельно-монтажних робіт; здійснення контролю за виконанням робіт, відповідністю її чинним нормативним документам; візід на об'єкти будівництва та до замовника для здачі виконаних робіт
Електрогазоварник	17 000	Зварювальні роботи при проведенні внутрішнього водогону. Робота на висоті. Зварювання стиків. Відрядження по Україні	Інженер-проектувальник	14 650	Шліфування виробів та деталей з каменю на спеціальних верстатах. Навчання на робочому місці	Водій автотранспортних засобів	12 000	Здійснення пасажирських перевезень по місту, утримання транспортного засобу у належному стані
Водій автотранспортних засобів	16 500	Міжнародні вантажні перевезення. Дотримання строків доставки, заповнення документації. Утримання автомобіля в належному стані. Наявність візи або біометричного паспорту та картки водія (чіп). Зарплата + %	Лікар-анестезіолог	14 195	Інженер-проектувальник	12 000	Перевезення асфальтобетону. Досвід роботи від 3-х років. Наявність прав кат. С, СЕ. Вахтовий метод роботи. Роботи проводяться в області та за її межами. Звертатися в офіс на вул. Рівненській, 85. Доставка автотранспортом до місця роботи, вахта 15/15	
Електрозварник ручного зварювання	16 000	Зварювання металевих конструкцій	Керівник групи	14 000	Проектнування будівель, споруд, доріг, розрахунки будівельних об'єктів, роботи з дозвільними документами, складання плану виконання робіт тощо. Зарплата + надбавки	Водій автотранспортних засобів	12 000	Перевезення вантажів по території України, належне дотримання технічного стану автомобіля, контроль завантаження/розвантаження, робота з супровідними документами
Водій автотранспортних засобів	15 500	Водії сміттєвозів – вантажні автомобілі з маніпулятором, вивезення твердих побутових відходів по місту Луцьку та Луцькому району, контроль за належним технічним станом закріпленого транспортного засобу, здійснюють довіз на роботу та з роботи працівників. Оклад + премії	Менеджер (управитель) із збуту	14 000	Лікар-анестезіолог	12 000	Перевезення пасажирів за напрямком Ковель-Луцьк. Дотримання правил дорожнього руху та перевезення	
Виконавець робіт	15 000	Забезпечує виконання виробничих завдань відповідно до графіків і проєктів, виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних робіт, введення об'єктів у дію у встановлені строки. Організовує виконання будівельно-монтажних робіт згідно з проектною та технічною документацією, будівельними нормами та правилами, технічними умовами й іншими нормативними документами. Складає заявки на будівельні машини, транспорт, засоби механізації і т.д.	Слюсар-електрик з ремонту електроустаткування	14 000	Керівник групи	12 000	Роботодавець ковельський. Перевезення пасажирів за напрямком Ковель-Луцьк. Дотримання правил дорожнього руху та перевезення	
Водій автотранспортних засобів	15 000	Міжнародні перевезення автомобілями Рено-Преміум з чіпом (причіп-штора). Від'їждження. Польща, Чехія, Литва. Оплата подорожів	Слюсар з ремонту устаткування теплових мереж	13 788	Менеджер (управитель) із збуту	12 000	Виконання газифікації будинків, зварювання деталей, апаратів, конструкцій, виконання робіт на будівельному майданчику, розряд 5	
Водій автотранспортних засобів	15 000	Перевезення вантажів за кордон. Наявність закордонного паспорту (віза, біометричний паспорт), наявність чіпу	Майстер	13 380	Слюсар-електрик з ремонту електроустаткування	12 000	Зварювання каркасів та кронштейнів для сидінь автомобілів	
Водій автотранспортних засобів	15 000	Перевезення вахтовиків, піску, асфальту з кар'єрів для ремонту доріг автомобілями ВОЛЬВО (самоскид). Зарплата відрядно-преміальна	Газорізальник	13 000	Слюсар з ремонту устаткування теплових мереж	12 000	Організовує правильну роботу на виробництві. Здійснення контролю за створенням безпечних умов праці, готує документацію відповідно до законодавчих вимог, проводить вступні та інші інструктажі, навчання, перевірка знань з питань охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві. Проведення атестацій робочих місць. Знання нормативно-правових актів з охорони праці тощо	
Водій автотранспортних засобів	15 000	Перевезення вантажів по Україні. Дотримання строків доставки, заповнення документації. Утримання автомобіля в належному стані	Інженер з охорони праці	12 000	Майстер	12 000	Проектнування об'єктів будівництва, розробка проектною та іншої технічної документації, проведення технічних розрахунків, розробка інженерних мереж і систем (для будівельника і сантехніка) оформлення проектно-кошторисної документації, знання видів та властивостей матеріалів, навички роботи в програмах AutoCAD, ABK-5, Mathcad (по можливості)	
Директор комерційний	15 000	Керівник (операційний директор) орендного бізнесу. Здача в оренду нерухомості, виконання та захист бюджетів по нерухомості. Ведення переговорів з потенційними клієнтами. Продаж нерухомості та купівля земельних ділянок для подальшого будівництва	Інженер з проектно-кошторисної роботи	12 000	Газорізальник	12 000	Розробка креслень для виготовлення готівих металевих виробів, знання ПК	
Енергетик	15 000	Заступник головного енергетика; організовує технічно правильну експлуатацію і своєчасний ремонт енергетичного устаткування; здійснює контроль за додержанням правил з охорони праці	Інженер з охорони праці	12 000	Інженер з охорони праці	12 000	За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості: 43021 м. Луцьк, вул. Ярошука, 2; тел.: +38(03322) 72-72-58, 24-92-68, (067) 199-03-28.	

Wołyńska Majówka w Równem

Towarzystwo Kultury Polskiej im. Władysława Reymonta w Równem przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku zorganizowało Wołyńską Majówkę. 29 maja członkowie organizacji spotkali się w pobliskiej Aleksandrii.

W czasie imprezy wystąpił zespół muzyczny «Dziurawy kapelusz» pod kierownictwem Michała Nazarenki. Zabrzmiły także piosenki w wykonaniu zespołu «Wesoły wieczer». Utwór «My Polacy jedna rodzina» śpiewali wszyscy uczestnicy. Usłyszeliśmy polskie utwory w znakomitym wykonaniu solistów. Były także nastrojowe «dumki» ukraińskie. Zespół «Faustyna» również uświetnił muzycznie wspólne spotkanie.

W całym aleksandrijskim lesie pachniał staropolski bigos, kielbaski z różną, pyszny ukraiński chleb, oryginalne ukraińskie pierożki i mnóstwo innych smakołyków. Pogoda sprzyjała, więc na łonie natury dzieci i dorośli brali udział w zabawach, konkursach, pokonywali tor przeszkód, tworzyli artystyczne pajęczyny, bawili się koloro-

wymi wstęgami. Była scenka teatralna oraz konkurs na najciekawszą maskę.

Przeprowadzono też turniej wiedzy z geografii Polski. Dziesięcioro najmłodszych śmiałków przystąpiło do rywalizacji o tytuł zwycięzcy. Odpowiedzi uważnie słuchała wicekonsul Aleksandra Olejnik z Konsulatu Generalnego RP w Łucku. Była mile zaskoczona znakomitą wiedzą dzieci orientujących się w geografii Polski. Gratulując wszystkim, wręczyła każdemu uczestnikowi piękne nagrody książkowe.

Elżbieta PIOTROWSKA,
nauczycielka języka polskiego
skierowana do Równego przez ORPEG

Fot. Natalia JAWORSKA

Волинська маївка в Рівному

Товариство польської культури імені Владислава Реймонта в Рівному за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку організувало «Волинську маївку». 29 травня члени організації зустрілися у приміській Олександрії.

Під час святкування виступив музичний гурт «Дірявий капелюх» під керівництвом Михайла Назаренка. Кілька номерів представив колектив «Веселий вечір». Пісню «My Polacy jedna rodzina» заспівали всі учасники. Прозвучали польські твори в чудовому виконанні солістів, а також ліричні українські думки. Спільну зустріч своїм виступом прикрасив ансамбль «Фаустина».

По всьому олександрійському лісу розносилися пахощі старопольського бігосу, ковбасок на грилі, смачного українського хліба, оригінальних українських вареників та безлічі інших смakoликів. Погода сприяла, тож діти й дорослі на лоні природи брали участь в іграх, конкурсах, долали смугу перешкод, плели художні павутинки, долучалися до за-

бав із кольоровими стрічками. Присутні переглянули театральну сценку та взяли участь у конкурсі на найцікавішу маску.

Відбулася також вікторина з географії Польщі. Десятеро наймолодших сміливців змагалися за звання переможця. Відповіді уважно слухала віцеконсул Александра Олейнік із Генерального консульства РП у Луцьку. Вона була приємно здивована глибокими знаннями дітей, тим, як вони орієнтуються в географії Польщі. Вітаючи всіх, Александра Олейнік вручила кожному з учасників чудові книжкові призи.

Elżbieta PIOTROWSKA
uczycielka polskiego języka,
skierowana do Równego przez ORPEG

Фото: Наталя ЯВОРСЬКА

Projekt wspierany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Polskie media na Ukrainie
2021-2022” realizowany przez Fundację
Wolność i Demokracja.

Założyciel/Zasnovnik - Valentyn WAKOŁIUK
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOŁIUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Anatolij OLIICH/Анатолій ОЛІХ

Główny redaktor: Valentyn WAKOŁIUK
Korektorzy: Olga SZERZENI, Piotr KOBALIK
Sprawozdanie: Yvanna DEMCHUK, Urszula OBERDA
Techniczny redaktor: Anatolij OLIICH
Wydawca/Wydawca: Olexandr SWITSA
Переклад: Svetlana PIZSA, Natalya DENYSIUK

Adres redakcji:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
facebook.com/MonitorWołyński
twitter.com/MonitorWołyński

Свідоцтво про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 р.
Тираж: 3000. Замовлення: 1193.
Друк: ПП «Волинська друкарня»
Луцьк, пр. Воли 27.
Друк офсетний, формат А3

www.monitor-press.com

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Публікація відображає лише погляди автора/авторів і не представляє офіційну позицію Канцелярії голови Ради міністрів РП

Проект підтримує Канцелярія голови Ради міністрів РП у рамках конкурсу «Полонія та поляки за кордоном 2021».
Проект «Польські медіа в Україні 2021-2022» реалізує фундація «Свобода і демократія»